

Cena zł 4,70

Poradnik PAŹDZIERNIK
1998

10

BIBLIOTEKARZA

Miesięcznik Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

- Biblioteki powiatowe w systemie samorządowym
- Recepcja literatury popularnonaukowej
- Forum Czytelnicze w Cedzynie
- Świat książki dziecięcej

WYDAWNICTWO

WYDAWNICTWO

JUŻ JEST!

Powszechnie oczekiwana
przez bibliotekarzy
książka pod red. Z. Żmigrodzkiego

BIBLIOTEKARSTWO

II wydanie uzupełnione i rozszerzone.

Publikacja jest bogatsza o 10 nowych rozdziałów:

1. *Czytelnictwo i jego badania.*
2. *Rodzaje bibliotek i ich charakterystyczne zadania.*
3. *Katalogi komputerowe.*
4. *Zbiory specjalne w bibliotekach.*
5. *Zautomatyzowane systemy informacji bibliograficznej.*
6. *Język informacyjno-wyszukiwawczy w systemach zautomatyzowanych.*
7. *Sieci informatyczne w działalności bibliotek.*
8. *Środki techniczne w zautomatyzowanych procesach informacji.*
9. *Elektroniczne dostarczanie tekstów.*
10. *Edytorstwo elektroniczne.*

Cała książka liczy 32 rozdziały, 460 stron formatu B-5.

Autorzy, a szczególnie główny animator i redaktor dzieła, prof. Z. Żmigrodzki są skromni mówiąc: „rozdziały *Bibliotekarstwa* należy traktować jako wprowadzenie i zachętę do dalszej lektury”.

My wiemy, że na rynku polskim nie znajdziecie lepszej pozycji, która jest w pewnym sensie podstawowym kompendium wiedzy dla tych co się uczą. Dla czynnych bibliotekarzy jest to pozycja pozwalająca pogłębić wiedzę zawodową. Tak więc

***BIBLIOTEKARSTWO* jest niezbędne W KAŻDEJ BIBLIOTECE!**

Cena 40 zł.-

Zamówienia prosimy kierować:

Dział Promocji i Kolportażu
ul. Hankiewicza 1, 02-103 Warszawa
lub

Wydawnictwo SBP ul. Konopczyńskiego 5/7, 00-953 Warszawa

OFERTA DLA BIBLIOTEK

Oferujemy Państwu kupno naszych książek w sprzedaży wysyłkowej.

Zamówienia prosimy nadsyłać pod adresem:

„Alma-Press”, ul. Łędzka 44 A, 01-446 Warszawa,

Nie doliczamy kosztów wysyłki!!!

Literatura obyczajowa, romans

CATHERINE COULTER

Młoda Pani Sherbrooke

Hrabia Douglas Sherbrooke dobiega już trzydziestki, więc rodzina oczekuje od niego, że się ożeni i zapewni rodowi dziedzica. Hrabia decyduje się na ożenek z piękną Melisandą. Los jednak płata mu figla i zamiast Melisandy daje za żonę jej młodszą siostrę Alexandrę, która kocha się w nim od lat. Jak potoczą się losy hrabiego i jego niechcianej żony?

„bis”, str. 288, cena 14,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Posażna panna młoda

Młody hrabia Colin Kinross przybywa z Londynu w poszukiwaniu bogatej kandydatki na żonę. Ślub z dziedziczką jest bowiem jedyną szansą na spłacenie długów jego krewnych i uratowanie rodowych włości przed ostateczną ruiną. Sprawy przybierają nieoczekiwany obrót, a przeszłość hrabiego zaczyna wpływać na los jego wybranki, która stopniowo odkrywa ponure tajemnice Kinrossów

„bis”, str. 374, cena 16,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Panna młoda z piekła rodem

Hrabia Ryder Sherbrooke wyrusza na Jamajkę, by rozwikłać zagadkę tajemniczych wydarzeń na zamorskich plantacjach należących do jego rodziny. Wkrótce poznaje piękną Sophie, która chce go uwieść.

„bis”, str. 368, cena 17,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Szalony baron

Biedna dziewczyna wychodzi za bogatego człowieka i wkrótce zostaje wdową. Wtedy jednak wychodzi na jaw, że ślub był fikcyjny i bohaterka zostaje bez środków do życia. Opiekę nad nią przejmują brat zmarłego męża.

„bis”, str. ok. 370, cena zbytu ok. 18,00 zł

Zamawiam ..... egz.

BARBARA DELINSKY

Namiętność i złudzenia

Autorka romansów, wychodząc z księgarni z naręczem książek, zdarza się z policjantem goniącym przestępcę. To uderzenie i bolesny upadek zacznie nowy etap w jej życiu.

„bis”, str. 224, cena 11,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Czekając na świt

Bogata i kapryśna Aurora, znudzona życiem, jakie dotąd prowadziła, wyrusza w daleką, emocjonującą podróż, która ma całkowicie odmienić jej los. Podczas tej wyprawy poznaje prawdziwe znaczenie takich słów jak poświęcenie, miłość, strach. Dzieje się tak między innymi za sprawą napotkanego w drodze, tajemniczego nieznajomego.

„bis”, str. 216, cena 12,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Motyw miłości

Piękna flecistka - Rachel Busek - przeżywając wielką i odwzajemnioną miłość, nie potrafi ułożyć sobie życia u boku ukochanego mężczyzny. Na przeszkodzie stają dramatyczne wydarzenia z jej przeszłości. Dziewczyna będzie więc musiała dowiedzieć się o sobie całej

prawdy lub zaryzykować utratę długo oczekiwanego szczęścia.

„bis”, str. 288, cena 12,70 zł

Zamawiam ..... egz.

Kobieta zdradzona

Po dwudziestu latach małżeństwa znika bez śladu mąż Laury. Wkrótce okazuje się, że prowadził podwójne życie.

„bis”, str. 512, cena 11,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Scenariusz dla dwojga

Scenarzystka filmowa rozwodzi się z mężem, z którym wspólnie pracuje nad serialem telewizyjnym. Kupuje dom za miastem. Przeróbek w jej nowym domu dokonuje cieśla, który niespodziewanie staje się obiektem jej uczuć.

„bis”, str. 272, cena 17,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Trzy życzenia

Bree Miller po wypadku samochodowym jest w stanie śmierci klinicznej. Gdy lekarze ratują jej życie jest przekonana, że wróciła na ziemię po to, by spełniły się jej trzy życzenia. Czego może pragnąć młoda samotna kobieta? I czy życzenia naprawdę się spełnią?

„bis”, str. 352, cena 18,00 zł

Zamawiam ..... egz.

W zasięgu ręki

Danika Lindsay kupuje dom nad morzem, licząc na to, że tam zdoła naprawić swoje małżeństwo. Zamiast tego spotyka mężczyznę, który już na zawsze pozostanie w jej sercu...

„bis”, str. 464, cena 17,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Dla moich córek

Virginia St. Clair zaprasza swoje córki do Gwiazdznego Zakątka – posiadłości nad urwistym brzegiem oceanu. Córki, które przez całe życie usiłowały się wyrwać spod dominacji władczej matki, reagują niechętnie, jednak przyjeżdżają. Być może po raz pierwszy i ostatni w życiu poczują matczyną miłość.

„bis”, str. 312, cena 11,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Klejnot

Sara McCray osiem lat po rozwodzie spotyka swojego byłego męża. Okoliczności spotkania są smutne – może dlatego w refleksyjnym nastroju odżywają w niej dawne wspomnienia. W byłym mężu najwyraźniej także. Składa Sarze niecodzienną propozycję...

„bis”, str. 208, cena 8,10 zł

Zamawiam ..... egz.

BARBARA
TAYLOR BRADFORD

Akt woli

Książka znana z serialu telewizyjnego, to dzieje trzech pokoleń silnych kobiet, które mimo przeciwności losu osiągają satysfakcję w życiu.

„bis”, str. 440, cena 10,50 zł

Zamawiam ..... egz.

Zaginione dzieciństwo

Meredith Stratton jest kobietą sukcesu. Ma dorosłe dzieci i udane życie, jednak nigdy nie opowiada o swoim dzieciństwie...

„bis”, str. 304, cena 13,20 zł

Zamawiam ..... egz.

Być najlepszą

Kontynuacja „Spadkobierców Emmy Harte”, której główną bohaterką jest ukochana wnuczka i następczyni Emmy, Paula McGill.

„bis”, str. 504, cena 11,90 zł

Zamawiam ..... egz.

CATHERINE COOKSON

Maltański Anioł

Historia szaleńczej miłości farmera do tancerki z pobliskiego miasteczka, i kłótwy, jaką ta miłość ściągnęła na jego ród.

„bis”, str. 486, cena 10,20 zł

Zamawiam ..... egz.

EILEEN GOUDGE

Siostry

Po śmierci matki siedemnastoletnia Annie i jej młodsza siostra Laurel uciekają z rodzinnego domu w Kalifornii i rozpoczynają życie na własny rachunek w Nowym Jorku.

„bis”, str. 528, cena 13,20 zł

Zamawiam ..... egz.

Córki senatora

Grace, pisząc biografię swego ojca, zmarłego przed laty senatora, dociera do prawdy, z którą nie może pogodzić się jej matka.

„bis”, str. 512, cena 12,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Ogród kłamstw

Rachel i Rose już od chwili narodzin połączył pewien niecodzienny sekret. Odtąd każda z nich żyła życiem przeznaczonym dla tej drugiej – Rachel w luksusowych warunkach, otoczona miłością rodziców; Rose – w dzielnicy slumsów, osierocona i odrzucona. Po latach los zetknął je ze sobą w dramatycznych okolicznościach.

„bis”, str. 616, cena 8,40 zł

Zamawiam ..... egz.

Serce matki

Ellie Nightingale jako osiemnastoletnia dziewczyna zostaje samotną matką. Wyrzucona z domu, przyjeżdża do Nowego Jorku, gdzie mieszkając kątem u siostry pracuje i opiekuje się dzieckiem. Pewnego dnia jej czteromiesięczna córeczka zostaje porwana i ślad po niej ginie. Po latach Ellie, wciąż bezdzietna i rozpaczliwie pragnąca mieć rodzinę, poznaje młodą dziewczynę, która chce oddać do adopcji swe nie narodzone dziecko.

„bis”, str. 512, cena 20,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Cierne prawdy

Dalsze losy bohaterów „Ogródu kłamstw”. Rachel i Rose mają własne dzieci i borykają się z nowymi problemami.

„bis”, str. 512, cena 21,00 zł

Zamawiam ..... egz.

BARBARA VICTOR

Kochankowie i wrogowie

Dziennikarka zostaje wmanewrowana w rozgrywkę terrorystów na Bliskim Wschodzie. Kim jest mężczyzna, którego bezgranicznie kocha?

„bis”, str. 376, cena 8,20 zł

Zamawiam ..... egz.

DANUTA BŁASZAK

Oboje zbyt wrażliwi

Debiut polskiej autorki. Jola jest niepozorną „szarą myszką” zakochaną w zabójczo przystojnym muzyku. Czy wakacyjny wyjazd na Mazury połączy ją z ukochanym?

„bis”, str. 112, cena 5,00 zł

Zamawiam ..... egz.

KAARI UTRIO

Miedziany ptak t. 1-5

Wspaniała, barwna powieść prowadząca czytelnika od średniowiecznej Skandynawii, przez Kijów aż do Konstantynopola. Książka zajmowała przez kilka miesięcy wysokie miejsca na listach bestsellerów, a 1/3 czytelników stanowili mężczyźni, co dowodzi, że nie stronią oni od romansu w rzetelnej historycznej oprawie.

Alma-Press, każdy tom po 224 str., cena tomu 4,00 zł

Zamawiam ..... egz.

JOHANNA LINDSEY

Burza uczuć

Uparta, zawzięta i cnotliwa Sharisse, spadkobierczyni fortuny Hammondów, gwiazda towarzyskiej śmietanki Nowego Jorku, nie spodziewała się, że będzie uciekać przed zaaranżowanym przez ojca małżeństwem. Jechała po wybois-

rych drogach Arizony na spotkanie Lucasa Holta, by zostać panną młodą z ogłoszenia. Tak zaczęła się wielka miłość.

Alma-Press, str. 304,
cena 12,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Kocha się tylko raz

Akcja powieści toczy się w Londynie i na angielskiej prowincji w XIX wieku. Nicholas Eden, zdobywca niewieścich serc, zostaje zmuszony do zawarcia związku małżeńskiego z pełną temperamentu, piękną, mądrą a na dodatek zakochaną w nim lady Reginą Ashton. Tuż po ślubie ucieka.

Alma-Press, str. 304,
cena 13,00 zł

Zamawiam ..... egz.

ROSEMARY ROGERS

Słodka, dzika miłość

Szesnastoletnia córka senatora z Kalifornii, miedzianowłosa piękność Virginia Brandon marzy o wielkiej przygodzie i miłosnych podbojach. Kiedy ojciec wysyła ją z taborem, który ma wesprzeć wojska francuskie walczące w Meksyku z partyzantami Juareza, Virginia spodziewa się, że ziszczą się jej marzenia.

Alma-Press, str. 656,
cena 18,00 zł

Zamawiam ..... egz.

JILLIAN GREY

Grzechy

Małe miasteczko St. Joan w stanie Missouri wstrząsane jest serią tajemniczych morderstw. Świat Ericki Cassidy legł w gruzach w dniu, w którym kończyła szkołę średnią. Jej rodzice zostali zamordowani, a ona stała się pierwszą podejrzaną. Opuuszczona przez przyjaciół wyjeżdża z miasta obiecując sobie, że kiedyś tu wróci, odnajdzie mordercę rodziców i oczyścić swoje imię z podejrzeń.

Wraca po 10 latach jako znana i bogata prezenterka radiowa. Kupuje lokalną rozgłośnię i podąża tropem wydarzeń z przeszłości. W rezultacie odkrywa wiele skrywa-

nych skandali i sekretów, musi też walczyć o własne życie.

Alma-Press, str. 368,
cena 15,60 zł

Zamawiam ..... egz.

JON CLEARY

Żniwo dumy

Barwna powieść osadzona w skomplikowanych australijskich realiach.

Alma-Press, str. 272,
cena 5,50 zł

Zamawiam ..... egz.

ANNA EBERHARDT

Słodka Amy Jane

Max zrobi wszystko, by pozbyć się prześladowającej go, opanowanej obsesją wielbiicielki – zaangażuje nawet detektywa – uszczypliwą, bystrą Amy Jane o miękkim sercu.

Alma-Press, str. 304,
cena 9,90 zł

Zamawiam ..... egz.

NANCY KELLY

W matni

Trzy siostry spotykają się po latach, rozpaczliwie skrywając sekret, który może zniszczyć jedną z nich... Są zdecydowane znaleźć miłość, której pragną ponad wszystko.

Alma-Press, str. 336,
cena 18,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Literatura piękna

Najpiękniejsze wiersze o miłości

Zbiór kilkudziesięciu wierszy o miłości. (H. Poświatowska, M. Pawlikowska, K. K. Baczyński, C. Norwid, K.I. Gałczyński, A. Mickiewicz, J. Słowacki, K. Przerwa-Tetmajer, B. Leśmian). Oprawa twarda.

„bis”, str. 64, cena 8,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Najpiękniejsze wiersze dla mamy

Zbiór kilkudziesięciu wierszy polskich poetów, poświęconych matce. Oprawa twarda.

„bis”, str. 64, cena 8,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Najpiękniejsze erotyki

Zbiór kilkudziesięciu erotyków (H. Poświatowska, M. Pawlikowska, K. K. Baczyński, J. Liebert, E. Żegadłowicz, N. Chadzinkołaou, J. Tuwim, M. Hillar, J. Harasymowicz, U. Koziół, B. Leśmian).

Oprawa twarda.

„bis”, str. 64, cena 8,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Najpiękniejsze wiersze znad morza

Wybór wierszy polskich poetów. Oprawa twarda.

„bis”, str. 64, cena 9,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Najpiękniejsze wiersze o górach

Wybór wierszy polskich poetów. Oprawa twarda.

„bis”, str. 64, cena 9,00 zł

Zamawiam ..... egz.

BOLESŁAW LEŚMIAN

Najpiękniejsze wiersze

Oprawa twarda.

„bis”, str. 64, cena 8,00 zł

Zamawiam ..... egz.

KRZYSZTOF KAMIL
BACZYŃSKI

Najpiękniejsze wiersze

Oprawa twarda.

„bis”, str. 64, cena 8,00 zł

Zamawiam ..... egz.

MARIA PAWLIKOWSKA
-JASNORZEWSKA

Najpiękniejsze wiersze

Oprawa twarda.

„bis”, str. 64, cena 8,00 zł

Zamawiam ..... egz.

MAŁGORZATA HILLAR

Najpiękniejsze wiersze

Oprawa twarda

„bis”, str. 64, cena 8,00 zł

Zamawiam ..... egz.

JULIAN TUWIM

Najpiękniejsze wiersze

Oprawa twarda

„bis”, str. 64, cena 8,00 zł

Zamawiam ..... egz.

URSZULA KOZIÓŁ

Wiersze niektóre

Wybór autorki. Oprawa twarda

„bis”, str. 64, cena 8,00 zł

Zamawiam ..... egz.

KAZIMIERA

IEŁAKOWICZÓWNA

Portrety imion wróżbne

Oprawa twarda

„bis”, str. 112, cena 9,00 zł

Zamawiam ..... egz.

JERZY HARASYMOWICZ

Miłość w górach

Wybór autora.

Oprawa twarda.

„bis”, str. 64, cena 8,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Miłość. Wiersze i obrazy

Wybór wierszy polskich poetów pięknie ilustrowany reprodukcjami obrazów i starych zdjęć.

Oprawa twarda.

„bis”, str. 58, cena 14,00 zł

Zamawiam ..... egz.

ADAM MICKIEWICZ

Najpiękniejsze wiersze

Oprawa twarda.

„bis”, str. 64, cena 9,00 zł

Zamawiam ..... egz.

JULIA HARTWIG

Lżejszym głosem

Wybór autorki.

„bis”, str. 80, cena 9,00 zł

Oprawa twarda.

Zamawiam ..... egz.

IRENA SŁOMIŃSKA

Wiersze i piosenki

Oprawa twarda.

„bis”, str. 96, cena 10,00 zł

Zamawiam ..... egz.

PHILIP ROTH

Lekcja anatomii

Książka o niemocy twórczej uznawana za jeden z lepszych utworów P. Rotha.

„bis”, str. 280, cena 3,90 zł

Zamawiam ..... egz.

ISAAC BASHEVIS SINGER

Przyjaciel Kafki

Zbiór opowiadań.

„bis”, str. 360, cena 5,10 zł

Zamawiam ..... egz.

Śmierć Matuzalema

Zbiór opowiadań.

„bis”, str. 216, cena 4,40 zł

Zamawiam ..... egz.

Urząd mojego ojca

Zbiór opowiadań o charakterze autobiograficznym.

„bis”, str. 286, cena 7,20 zł

Zamawiam ..... egz.

Poradniki, wspomnienia

CHRISTOPHER VAUGHAN

**Jak zaczyna się życie,
czyli 9 miesięcy w łonie matki**

Żywo napisana i pełna ciekawostek książka, przedstawiająca miesiąc po miesiącu życie płodu od chwili poczęcia do dnia narodzin.

„bis”, str. 256, cena 14,00 zł

Zamawiam ..... egz.

WOJCIECH JÓŹWIĄK

Imię dla Twojego dziecka.

Rady astrologa

Znany astrolog i dziennikarz przedstawia wybór ponad 150 polskich imion – ich pochodzenie oraz znaczenie, a także charakterystykę astrologiczną. Doskonały poradnik dla

przyszłych rodziców pomagający wybrać dla dziecka imię zgodne ze znakiem zodiaku.

Oprawa twarda.

„bis”, str. 504, cena 20,00 zł

Zamawiam ..... egz.

ANDREW STANWAY

Naturalny lekarz domowy.

Poradnik dla całej rodziny

Bogato ilustrowana książka stanowiąca przegląd terapii naturalnych, znanych w Polsce i jeszcze nie rozpowszechnionych, wraz z poradami na temat ich samodzielnego stosowania.

„bis”, str. 352, cena 38,00 zł

Zamawiam ..... egz.

MARGARET CARTEN

Mała księga ziół

Bogato ilustrowany poradnik zawierający wiele ciekawostek dotyczących używania i właściwości ziół

„bis”, str. 58, cena 13,30 zł

Zamawiam ..... egz.

JUDY MAZEL

Nowa dieta Beverly Hills

35-dniowa dieta, która nie zmusza do kulinarnych wyrzeczeń, ani do forsownych ćwiczeń fizycznych. Nie ma nic wspólnego z głodzeniem się, liczeniem kalorii, ograniczaniem porcji.

Sekret diety Beverly Hills polega na świadomym komponowaniu posiłków i wykorzystaniu niezwykłych właściwości niektórych owoców.

„bis”, str. 272, cena 14,00 zł

Zamawiam ..... egz.

LYNDA MADARAS

Porozmawiajmy o AIDS

Rzeczowo i przystępnie napisany poradnik dla młodzieży, rodziców i nauczycieli. Autorka znana jest młodzieży i wychowawcom z książek „Co się dzieje z moim ciałem”, wpisanych na listę książek zalecanych przez MEN.

„bis”, str. 112, cena 6,00 zł

Zamawiam ..... egz.

MARION WEINSTEIN

**Magia, która pomaga żyć.
Poradnik magii pozytywnej.**

Autorka, znana amerykańska czarownica, wprowadza czytelnika w świat magii, radząc jak korzystać z wróżb i horoskopów oraz jak nie czyniąc nikomu krzywdy osiągać to, czego się pragnie.

„bis”, str. 408, cena 13,40 zł

Zamawiam ..... egz.

**KYONG MYONG LEE,
DARIUSZ NOWICKI**

Taekwondo

Książka zawiera podstawowy materiał teoretyczny wymagany przepisami Komisji Taekwondo Polskiego Związku Karate na wszystkich egzaminach na stopnie szkoleniowe i jest zalecana jako podręcznik przez PZK

Alma-Press, str. 176,
cena 18,00 zł

Zamawiam ..... egz.

FOLKER KRAUS-WEYSSER
Bilard

Seria „Wiedzieć więcej”
Podręcznik bilarda.

Alma-Press, str. 176,
cena 9,00 zł

Zamawiam ..... egz.

GERALDI BOWN

Droga na szczyt kariery

Pierwszy w Polsce praktyczny poradnik dla kobiet pragnących zrobić karierę zawodową.

Alma-Press, str. 152,
cena 11,00 zł

Zamawiam ..... egz.

RENATE SCHUTTERLE

Zdrowa kuchnia przez cały rok
Seria „Wiedzieć więcej”

Poradnik kulinarny. Kolorowa wkładka

Alma-Press, str. 208,
cena 12,00 zł

Zamawiam ..... egz.

PAWEŁ LISOWSKI

Tajemnice pszczelego ula
Seria „Wiedzieć więcej”

Poradnik dla pszczelarzy.

Alma-Press, str. 240,
cena 12,10 zł

Zamawiam ..... egz.

WIESŁAW HORABIK

**Kim pan jest
doktorze Burzyński?**

**Wszystko o leczeniu raka anty-
neoplastonami.**

Sylwetka doktora Burzyńskiego, jego droga życiowa i praca naukowa, która doprowadziła go do teorii biochemicznej obrony organizmu, wspieranej przez substancje, które nazywa antyneoplastonami. Książka zawiera również część poradnikową: kiedy korzystać z kuracji, jaki jest jej przebieg i koszty.

„bis” str. 160, cena 15,00 zł

Zamawiam ..... egz.

BILL REDDIN

**Testy dla menedżerów stawiają-
cych na efektywność**

Poradnik psychologiczny dla menedżerów.

Alma-Press, str. 228,
cena 22,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Literatura faktu

SŁAWOMIR KMIĘCIK

Chichot (z) polityka

O najlepszych kawałach i żartach w polskiej polityce, walce na śmiech, zabawnych perypetiach oraz własnym poczuciu humoru mówią: Balcerowicz, Bujak, Korwin-Mikke, Jaskiernia, Kaczyński, Krzaklewski, Maciarenicz, Mazowiecki, Miller, Moczulski, Oleksy, Pawlak, Piłka, Suchocka, Wałęsa, Waniek oraz 20 innych czołowych polityków.

Alma-Press, str. 352,
cena 16,00 zł

Zamawiam ..... egz.

STUART I DORIS FLEXNER

**Historia świata
dla pesymistów**

Żartobliwe baraszskowanie po historii... Rozrywka, jaką uwielbiałaby

rodzina Adamsów. Porywające kompendium katastrof, barbarzyństwa, rzezi i tortur – od śmierci dinozaurów do wycieku ropy z Exxon Valdez.

Alma-Press, str. 480
cena 19,00 zł

Zamawiam ..... egz.

DORIS FLEXNER

**Historia świata
dla optymistów**

Od wynalezienia koła do obalenia muru berlińskiego – zachwycający zbiór historycznych odkryć, ocalań, triumfów i wspaniałych wypraw.

Alma-Press, str. 368,
cena 17,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Wydawnictwa albumowe

JANE NEWDICK

Układanie bukietów

Pięknie ilustrowany poradnik układania bukietów z żywych kwiatów. Twarda oprawa.

„bis”, str. 112, cena 24,00 zł

Zamawiam ..... egz.

RICHARD ZIENKIEWICZ

Sztuka wina

Bogato ilustrowana książka odpowiada na pytania, skąd się bierze wino, jak się je produkuje i przechowuje, jaki powinno mieć kolor, jaki jest najlepszy wiek wina itp...

Twarda oprawa

Alma-Press, str. 152,
cena 15,00 zł

Zamawiam ..... egz.

KAREN LEVERINGTON

Samoloty bojowe

II wojny światowej

Sylwetki, zdjęcia i dokłady opis ponad 100 najważniejszych samolotów II wojny światowej.

Twarda oprawa.

Alma-Press, str. 122, cena 30,00 zł

Zamawiam ..... egz.

PAUL BISHOP
Zagłowce świata

Wielkie zagłowce świata (w tym wszystkie polskie) wraz z ich opisem, kolorowymi zdjęciami i historią.

Twarda oprawa.

Alma-Press, str. 160.

cena 20,00 zł

Zamawiam ..... egz.

ALEKSANDER CZERWIŃSKI

Dawna broń myśliwska

Niezwykle interesujący, barwny album. Jest to bogato ilustrowana historia rozwoju broni myśliwskiej od oszczepów, mieczy myśliwskich, kordelasów, kusz po różne rodzaje broni palnej aż do początków XX wieku. Opisy techniczne wplecione zostały w wartką narrację w bogactwem ciekawymi cytatami źródłowymi. Ponad 120 najwyższej jakości barwnych fotografii ze zbiorów Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie autorstwa art. fotografika Mirosława Ciunowicza.

Twarda oprawa.

Alma-Press, str. 184.

cena 30,00 zł

Zamawiam ..... egz.

CHR.STOPH SCHUMANN

To jest żeglarstwo

Najsłynniejszy w świecie podręcznik nauki żeglarstwa. 286 barwnych zdjęć i 39 ilustracji.

Twarda oprawa.

Alma-Press, str. 152.

cena 42,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Zaopiekujmy się Ziemią. Atlas młodego czytelnika Gai.

Bogato ilustrowana książka prezentująca bogactwa naszej planety i zagrożenia, jakie stwarza dla niej działalność człowieka, oraz przedstawiająca rozwiązania, które pozwolą zachować Ziemię dla przyszłych pokoleń. Twarda oprawa.

„bis”, str. 172.

cena 14,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Książki dla dzieci

ŚWIAT WOKÓŁ NAS

Książeczki edukacyjne w twardej oprawie dla dzieci, bogato ilustrowane, zalecane przez MEN dla klas I-III.

Recykling

Alma-Press, str. 32.

cena 4,30 zł

Zamawiam ..... egz.

Samochody zatruwają powietrze

Alma-Press, str. 32.

cena 4,30 zł

Zamawiam ..... egz.

Ginące środowiska

Alma-Press, str. 32.

cena 4,70 zł

Zamawiam ..... egz.

Dziura ozonowa

Alma-Press, str. 32.

cena 4,70 zł

Zamawiam ..... egz.

Efekt cieplarniany

Alma-Press, str. 32.

cena 4,70 zł

Zamawiam ..... egz.

CHRISTOPHER MAYNARD.

PHILIPPA MOYLE,

PAUL HARRISON

Dzieje świata

Pięknie i bogato ilustrowana książka dla dzieci, która w niekonwencjonalny sposób przedstawia dzieje świata. Wszystkie informacje są podane w sposób ciekawy i przystępny, językiem zrozumiałym dla kilkuletniego dziecka.

„bis”, str. 32 cena 12,00 zł

Zamawiam ..... egz.

CHRIS OXLADE

Jak to działa

Czyli jak działają przedmioty wokół Ciebie, od nożyczek po komputery.

„bis”, str. 32. cena 13,20 zł

Zamawiam ..... egz.

JADWIGA KOZIERADZKA

Dzieci taty Abecadła

Wierszowana opowieść o dzieciach taty Abecadła – literkach. Bogato ilustrowana. Opr. twarda.

„bis”, str. 48. cena 13,00 zł

Zamawiam ..... egz.

MICHAEL BOND

Seria książek o przygodach misia Paddigtona, pomysłowego niedźwiadka znalezionego na dworcu kolejowym w Londynie, który niecodziennymi wyczynami niezwykle urozmaica życie swoich opiekunów – państwa Brown. Klasyka powieści dziecięcej. „Nowe przygody Paddigtona” to pierwsze polskie wydanie tej książki.

Miś zwany Paddington

„bis” str. 160, cena 9,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Jeszcze o Paddigtonie

„bis” str. 160, cena 9,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Paddigton daje sobie radę

„bis” str. 144, cena 9,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Nowe przygody Paddigtona

„bis” str. 160, cena 9,00 zł

Filozofia, psychologia

FRYDERYK NIETZSCHE

Ludzkie, arcyłudzkie (reprint)

„bis”, str. 480, cena 5,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Wędrowiec i jego cién

(reprint)

„bis” str. 456, cena 12,00 zł

Zamawiam ..... egz.

ARTUR SCHOPENHAUER

O podstawie moralności

„bis”, str. 176, cena 6,00 zł

ERYSTYKA czyli sztuka prowadzenia sporów
Alma-Press, str. 128,
cena 6,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Żeglarstwo

WITOLD TOBIS
Budowa i naprawa jachtów z laminatów wyd. IV
Podręcznik dla konstruktorów – amatorów Książka nagrodzona w 1995 roku przez miastecznik „Żagle” nagrodą im. Leonida Teligi za popularyzację żeglarstwa.
Alma-Press, str. 200,
cena 22,00 zł

Zamawiam ..... egz.

ANDRZEJ URBAŃCZYK
Szalone eskapady
Książka jest rejestrem ułmłowanla przygody i żądzy poznania, opisem często niebezpiecznych wypraw ludzi na tratwach. Twarda oprawa.
Alma-Press, str. 408,
cena 34,00 zł

Zamawiam ..... egz.

E. KOCZOROWSKI,
J. KOZIARSKI, R. PLUTA.
Ceremoniał morski i etykieta jachtowa, wyd. II
Zwyczaje i prawidła życia okrętowego, uroczystości na morzu, przesady marynarskie - to tylko niektóre rytuały rozdziałów tej książki. Twarda oprawa.
Alma-Press, str. 304,
cena 29,90 zł

Zamawiam ..... egz.

J. W. DZIEWULSKI,
Z. DĄBROWSKI,
M. BERKOWSKI
Manewrowanie jachtem żagłowym. Komendy, polecenia, ostrzeżenia i meldunki, wyd. II
Przejrzyć opisany system komend i poleceń umożliwiający skuteczne porozumiewanie się każdego kapitana z załogą.

Alma-Press, str. 112,
cena 9,90 zł

Zamawiam ..... egz.

JERZY W. DZIEWULSKI
Wiadomości o jachtach żagłowych wyd. II
Obszerna monografia omawiająca budowę, ożagłowanie, osprzęt i wyposażenie jachtów żagłowych. Ponad 500 rysunków, wiele tabel i załączników. Pozycja zalecana przez Główną Komisję Szkolenia PZŻ do nauki na wszystkie stopnie żeglarskie.

Alma-Press, str. 608,
cena 44,00 zł

Zamawiam ..... egz.

KRZYSZTOF BARANOWSKI
Zaczynam żegłować
Wprowadzenie do żeglarstwa adresowane przede wszystkim do młodych entuzjastów tego sportu. Znakomity praktyk kpt. Krzysztof Baranowski prowadzi wykład w sposób niezwykle przystępny i niekonwencjonalny, wykorzystując swoje wieloletnie doświadczenie w pracy z żeglarską młodzieżą.
Alma-Press, str. 216,
cena 30,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Przepisy żeglugowe na śródlądowych drogach wodnych
(wzbogacone o przepisy Inspektoratów Żeglugi Śródlądowej w Warszawie i Giżycku)
Alma-Press, str. 304,
cena 17,00 zł

Zamawiam ..... egz.

JERZY MORZYCKI
Jachtowy poradnik medyczny
Jak rozpoznać uraz, jak zachować się w przypadku, gdy trzeba nieść pomoc medyczną, ratować życie, łagodzić ból, a brakuje lekarza. Jak skorzystać z jego pomocy, kiedy można z nim rozmawiać jedynie drogą radiową lub telefoniczną. Sposoby postępowania w konkretnych przypadkach „krok po kroku”.
Alma-Press, str. 384,
cena 26,00 zł

Zamawiam ..... egz.

WŁODZIMIERZ GŁOWACKI
Dzieje żeglarstwa polskiego lata 1944 - 1956
Drugi tom monografi, obejmujący lata 1944-1956

Zamawiam ..... egz.

Oferta specjalna !!!
Oferta specjalna !!!

ADAM BUJAK
Stary Kraków
Album znanego fotografa
Muza. Sport i Turystyka str. 224
cena 35,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Myślistwo od A do Z
pod redakcją Roberta Elnana Bogato ilustrowany album opisujący, wszystkie zwierzęta świata, ich zwyczaje i tropy.
Oprawa twarda
Muza, str. 320, cena 40,00zł

Zamawiam ..... egz.

Wielka encyklopedia ptaków
Muza, str. 320, cena 55,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Atlas oceanów
Muza, str. 320, cena 40,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Śpiąca Królowna
Książka ilustrowana fotografiami z filmu Disney'a.
Egmont str. 112, cena 11,00 zł

Zamawiam ..... egz.

OFERTA SPECJALNA TYLKO DLA PRENUMERATORÓW PORADNIKA BIBLIOTEKARZA!!!

Książka za 5 zł !!!

◆ **DORIS PARMETT – Kłamstwa**

Wzruszająca i dramatyczna historia siostr – bliźniaczek, które o swoim istnieniu dowiadują się dopiero jako dorosłe kobiety.

Wydawnictwo „bis”, str. 404, cena 5,00 zł

Zamawiam ..... egz.

◆ **DORIS PARMETT – Ryzyko**

Claire wiodła życie, jakiego mogłoby jej pozazdrościć wiele kobiet – przystojny mąż, luksusowy dom, tłum przyjaciół. I nagle wszystko przysło jak bańka mydlana, zaś Claire musiała podjąć ryzyko zarówno w życiu, jak i w miłości...

Wydawnictwo „bis”, str. 384, cena 5,00 zł

Zamawiam ..... egz.

◆ **BARBARA VICTOR – Coriander**

Coriander to imię bohaterki, córki ambasadora amerykańskiego w Argentynie, która w czasie dyktatury wojskowej zakochuje się w charyzmatycznym argentyńskim opozycjoniście. Po latach odtrącenia zostaje jego żoną a potem, gdy zachodzi w ciążę, ma miejsce katastrofa...

Zamawiam ..... egz.

◆ **NATHALIE SCHWEIGHOFFER – Miałam dwanaście lat...**

Książka napisana przez dziewczynę wykorzystywaną seksualnie przez ojca.

Wydawnictwo „bis”, str. 312, cena 5,00 zł

Zamawiam ..... egz.

◆ **M.M. KAYE – Dalekie pawilony – tom 1-4**

Akcja powieści rozgrywa się pod koniec XIX. w. w Indiach. Niektórzy pamiętają serial telewizyjny zrealizowany na podstawie tej książki.

Alma-Press, cena każdego tomu – 5,00 zł

Zamawiam ..... egz.

◆ **HERMAN GEESING – Reumatyzm**

Niniejsza książka wyjaśnia w rzeczowy sposób i z uwzględnieniem najnowszych osiągnięć reumatologii, jakie schorzenia wchodzą w zakres chorób reumatycznych, w jaki sposób bywają leczone i jakie istnieją tu możliwości profilaktyki.

Alma-Press str. 208, cena 5,00 zł

Zamawiam ..... egz.

RENATE LANGENSCHIEDT, PATRICIA WATKIN — Aktywnie przeciw osteoporozie

Seria „Wiedzieć więcej”

Książka wyjaśniająca przyczyny i objawy osteoporozy, zawierająca rady, jak uniknąć tej choroby.

Alma-Press, str. 160, cena 5,00 zł

Zamawiam ..... egz.

Pieczęć i podpis zamawiającego . . . . .

Adres . . . . .

Jeżeli zamawiający jest płatnikiem VAT prosimy o podanie numeru NIP: . . . . .

Oświadczenie

Oświadczam, że jestem płatnikiem podatku od towarów i usług (VAT).

NIP . . . . .

Jednocześnie upoważniam O. W. „Alma-Press” do wystawiania nam faktur bez naszego podpisu.

PORADNIK 10

(583)

BIBLIOTEKARZA

UKAZUJE SIĘ OD ROKU 1949

październik 1998

Spis treści

PROBLEMY DOŚWIADCZENIA OPINIE

- Wojciech Szymanowski** 2 Biblioteki powiatowe w systemie samorządowym. Część pierwsza: O systemie samorządowym
- Teresa Figiel** 5 Recepcja literatury popularnonaukowej wśród uczniów skierniewickich szkół podstawowych
- Barbara Ciesielska** 7 Półwiecze Sorbony Jarocińskiej. Refleksje i wspomnienia
- Piotr Kowolik** 9 Włodzimierz Goriszowski. Portret bibliotekoznawcy

RELACJE

- Barbara Budyńska** 11 „Biblioteka: tu i teraz”. Forum Czytelnicze w Cedzynie
- Grażyna Schlender** 15 Szperacze, bibliofile i regionaliści na start! Konkurs czytelniczy w Kaliszu
- Regina Sakrajda** 16 „Bibliotekarz w regionie toruńskim — perspektywy zawodu w XXI wieku”. Seminarium w Toruniu

KOMUNIKATY

- Irena Borecka** 16 Polskie Towarzystwo Biblioterapeutyczne już działa

BIBLIOTEKI

- Krystyna Szubka** 19 Australijskie biblioteki w Brisbane. Cz. 3. Biblioteka Uniwersytetu Queenslandzkiego

ŚWIAT KSIĄŻKI DZIECIĘCEJ. Recenzje, komunikaty, relacje

- Grażyna Lewandowicz** 21 Spotkanie nad morzem. III Międzynarodowa Konferencja „Morze i literatura dla dzieci”
- Lidia Błaszczyk** 22 Nowa powieść Małgorzaty Musierowicz
- Ewa Gruda** 23 Łazikanty J. R. R. Tolkiena

WARSZTATY CZYTELNICZE

- Maria Giemza-Żurawska** 24 „Z niego my wszyscy...”. Adam Mickiewicz w twórczości pisarzy polskich XX wieku. Lekcja biblioteczna

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

- Maria Gigiel** 26 Zofia Poprawa (1907-1993)

LISTY

- Małgorzata Mucha** 29 Miejska Biblioteka Publiczna w Mszanie Dolnej działa już 50 lat
- 30 INFORMACJE ● KOMUNIKATY ● DONIESIENIA

Wojciech Szymanowski

Biblioteki powiatowe w systemie samorządowym

Część pierwsza: O systemie samorządowym

O systemie samorządowym często mówi się, używając dychotomii: samorząd a administracja rządowa. System tworzą samorządy jednostek podziału terytorialnego. Ilu członowy jest ten podział i system, to sprawa wyboru.

Decyzja o samorządowych gminach, powiatach, województwach wyznacza małe i duże obszary zarządzania z ograniczoną możliwością ingerencji państwa. Prawo definiuje, kiedy jest ona możliwa i na czym polega. Dwie niemal niezależne od siebie administracje — samorządowa i rządowa — to podstawa dychotomii.

Dla samorządności i jej systemu kluczowe jest pojęcie wspólnoty mieszkańców jakiegoś wydzielonego terytorium.

Zakłada się, że przysługuje jej prawo samodzielnego i niezależnego rozstrzygnięcia o sprawach — możliwie wielu, najlepiej o wszystkich, które jest w stanie skutecznie podejmować i które nie wymagają udziału rządu, jego administracji.

Obszary samorządności ograniczają zakres spraw rozstrzyganych centralnie, przestrzeń właściwą dla kompetencji rządu. System samorządowy ma chronić autonomię gmin, powiatów, województw, poprzez ograniczenie pionowych zależności. Łączy się z demokratycznymi zasadami podejmowania decyzji przez reprezentantów wyłonionych głosami większości i rozstrzygających tak, jak większość orzekła.

Przyjmuje się więc, że jest to najlepsza gwarancja swobód i wolności, najlepszy sposób rozstrzygnięcia spraw zbiorowości.

„W każdym społeczeństwie, również obywatelskim, istnieje sprzeczność interesów między jednostką a państwem, między różnymi grupami społecznymi (...). Wynikające stąd problemy mogą być rozstrzygane (...)

też w sposób demokratyczny i gdy samo społeczeństwo reguluje konflikty i szuka dróg porozumienia”¹.

Dość jednak wypada, że mogą powstawać wątpliwości, czy władztwo wspólnot wewnętrznie niezróżnicowanych rzeczywiście zawsze gwarantuje tylko pożądane efekty. Czy powstaną tu i ówdzie zagrożenia dla osób, treści programowej działalności instytucji, doboru zbiorów, w związku z ich odmiennością od tego, co powszechne w takich lokalnych wspólnotach?

Niechęć wobec pionowych zależności, uważne wystrzeganie się rozwiązań, które mogłyby je zawierać, wydaje się istotną cechą postaw i zachowań prosamorządowych. Zwłaszcza w okresie tworzenia systemu utrudniać może to zrozumienie dla opinii o potrzebie niezupełnie identycznych, albo wręcz odmiennych rozwiązań w organizacji instytucji spoza sfery władzy, polityki, profesjonalnie wykonujących usługi społeczne, czerpiących z publicznych funduszy.

Prawo określa samorządowy ład

— podobnie, jak inne skodyfikowane systemy zarządzania. U nas modelowa okazała się *Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym*. Zdefiniowała pojęcie wspólnoty jako tworzonej z mocy prawa². Wydaje się mieć to obecnie istotne konsekwencje przy wyznaczeniu granic nowych jednostek podziału terytorialnego — powiatów i województw — niekoniecznie w zgodzie z rzeczywistym poczuciem więzi (historycznych, gospodarczych, kulturalnych) mieszkańców scalonych terytoriów. Akty prawne towarzyszące reformie administracyjnej zostały przygotowane przy wy-

¹ J. Kotodziejska: *Za drzwiami bibliotek*. Warszawa 1996.

² *Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym* art. 1.

korzystaniu ustrojowych założeń gminy, stanowiących równocześnie założenia całego systemu. W *Ustawie o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa* powtórzono te zasady.

Wszystkie więc trzy czony systemu mają posiadać osobowość prawną.

Ich samodzielność podlegać będzie — podobnie jak dotychczas gmin — ochronie sądowej. Kształtuje się je jako niezależne od siebie i administracji rządowej.

Pojęcie zadań własnych zapisano 8 lat temu w *Ustawie o samorządzie terytorialnym*: „Zaspokojenie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy”.

W *Ustawie o samorządzie powiatowym* oraz w *Ustawie o samorządzie województwa* przypisuje się tym jednostkom „określone

ustawami zadania publiczne”, a w *Ustawie o samorządzie województwa* łączy z nimi „zadania o charakterze regionalnym określone ustawami”³.

Wszystkie samorzady — podobnie jak gminne — wykonywać będą przypisane im zadania we własnym imieniu i na własną odpowiedzialność.

Na tym polega samodzielność. Także na możliwości wybierania celów i sposobów ich realizacji. Przy zadaniach obowiązkowych bywają także określone sposoby — np. kiedy ustawa rozstrzyga, iż działalność kulturalną prowadzą samorzady, organizując

³ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym art. 2 i 4. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa art. 6.

i utrzymując instytucje kultury⁴. Jednak jakaś część samodzielności, możliwości wyboru także wówczas zostaje. To konsekwencja pojęcia zadań własnych i własnej za nie odpowiedzialności. Konsekwencja polegająca na tym, by przez regulacje szczególne, określające zobligowanie samorządów do określonych czynności i zadań, nie zniewelować naczelnej zasady, że o swoich sprawach wspólnota decyduje sama.

Skutki tej sytuacji dostrzegać można w *Ustawie z dnia 28 lipca 1997 r. o bibliotekach* (art. 8 i 13), której postanowienia łączą obowiązek prowadzenia bibliotek publicznych przez wskazanych organizatorów z możliwością przekształcenia (łączenia) a nawet ich likwidacji — zatem z możliwością jakiegoś wyboru. Inna sprawa, że ten stan łatwo jest poddać krytyce, zwłaszcza za brak zdefiniowania przyczyn, dla których — lub sytuacji, w których — dopuszczalna może być likwidacja instytucji, uznanej za obowiązkową. Przyczyny, dające się uznać bez większych wątpliwości, to — jak się wydaje — zakończenie działalności organizatora wskazanego w ustawie (likwidacja gminy) lub umowa zobowiązanych organizatorów o wspólnym prowadzeniu jednej instytucji.

Niezależność trzech ogniw samorządowych utwierdzają zasady gospodarki finansowej i nadzoru.

Co do pierwszej — generalna zasada głosi: gmina (powiat) „samodzielnie prowadzi gospodarkę finansową na podstawie budżetu” gminy (powiatu)⁵. Nieco inaczej brzmi definicja w *Ustawie o samorządzie województwa* — „Budżet województwa jest podstawą samodzielności województwa”. Dekretowana samodzielność powiatów znajdzie potwierdzenie w przypisanych im dochodach, w których żaden składnik — z wyjątkiem subwencji celowych z budżetu państwa i dotacji z państwowych funduszy celowych — nie ma z góry przeznaczenia na określony cel. Dopiero decyzje budżetowe samorządu rozstrzygają, ile i na co, zostanie przeznaczone. Jak szerokie okaże

się ograniczenie tej swobody, zadecyduje udział państwowych funduszy celowych. Niedawno publicyści szacowali ich wartość wobec budżetu państwa na ok. 40%. Dużo. Zaliczenie dotacji z tych funduszy do dochodów powiatów przypomina, na czym mogłoby polegać rozwiązanie problemu dodatkowych pieniędzy przeznaczonych wyłącznie na cele biblioteczne: na odtworzenie bibliotecznego funduszu celowego. Inna sprawa, czy będzie to tego wola.

Nadzór nad wykonywaniem zadań samorządów (gmin, powiatów, województw) „sprawowany jest na podstawie kryterium zgodności z prawem”⁶. Nie są więc jego przedmiotem wybory merytoryczne, decyzje oceniane na podstawie kryterium celowości, rzetelności, gospodarności, które nadzorujący przywołuje jedynie w odniesieniu do zadań zleconych przez administrację rządową. Działając w granicach art. 77 wojewoda może wstrzymać wykonanie uchwały organu powiatu, wszcząć postępowanie w sprawie jej nieważności albo wskazać, iż wydano uchwałę z naruszeniem prawa⁷, albo też wydać rozporządzenie zastępcze, jeśli organ powiatu — rada powiatu, zarząd powiatu — nie dokona oczekiwanych przez nadzór zmian. Przedmiotem nadzoru może więc stać się decyzja zarządu o przekazaniu zadań powiatowej biblioteki publicznej — gminnej bibliotece publicznej na podstawie porozumienia z zarządem gminy — ale tylko w postaci odpowiedzi na pytanie, czy nie naruszono prawa, czy było to najlepsze rozwiązanie. Przedmiotem tego nadzoru nie będzie natomiast np. ilość przyznanych bibliotecznych pieniędzy, etatów itd.

System samorządowy, kształtowany z powodów i dla celów politycznych, cechuje autonomizacja trzech samorządowych szczebli, brak zależności pionowych między nimi oraz ich niezależności od administracji rządowej.

Autor jest dyrektorem
Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
w Kielcach

⁴ *Ustawa z dnia 12 września 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej* art. 8.

⁵ *Ustawa o samorządzie terytorialnym* art. 51; *ustawa o samorządzie powiatowym* art. 51.

⁶ *Ustawa o samorządzie terytorialnym* art. 85; *Ustawa o samorządzie powiatowym* art. 77; *Ustawa o samorządzie województwa* art. 79.

⁷ *Ustawa o samorządzie powiatowym* art. 79.

Od red. Niniejszy tekst stanowi cz. 1 skróconej wersji referatu wygłoszonego przez autora na konferencji

Teresa Figiel

Recepcja literatury popularnonaukowej wśród uczniów skierniewickich szkół podstawowych

Praktyka badawcza nie jest w bibliotekach powszechna i często ocena zjawisk ma charakter intuicyjny¹.

Brak badań w bibliotekach dziecięcych, pobieżna analiza statystyki czytelnictwa i wypożyczeń, subiektywne przekonanie bibliotekarza o słuszności decyzji zachowania takiej a nie innej zawartości literatury popularnonaukowej w ogólnej strukturze zbiorów (zwykle zdominowanej przez literaturę piękną) to czynniki, które mogą w praktyce determinować potrzeby czytelnictwa — ograniczać je lub inspirować.

Aby określić potrzeby, zarówno te wynikające z programu nauczania, jak i indywidualnych zainteresowań bądź upodobań czytelnictwa i dokonać oceny stopnia ich zaspokojenia, posłużyłam się badaniem ankietowym przeprowadzonym w 1997 r. wśród uczniów trzech szkół podstawowych w Skierniewicach. Badaniem objęto 199 użytkowników bibliotek.

24,6% uczniów stwierdza, że w procesie nauki korzysta z innych niż podręczniki źródeł: zatem prawie 1/4 spośród nich uważa, że „jest to niezbędne” w celu zdobycia odpowiedniej wiedzy. Znaczny odsetek, bo 67,3% twierdzi, że „czasami się to przydaje”, natomiast 6% to uczniowie niezdecydowani, którzy twierdzą, że „raczej nie, nie ma takiej potrzeby”, a tylko 2% z nich uważa, że „zdecydowanie nie ma takiej potrzeby”.

Pytani o sposoby i źródła zdobywania potrzebnych wiadomości — na pierwszym miejscu sytuują bibliotekę — 67,8% ankietowanych odpowiada, że „idzie do biblioteki lub czytelnicy”, choć nie jest to jedyny sposób pogłębiania wiedzy czy zdobywania potrzebnych im informacji.

Zdecydowana większość, bo 92% uczniów potrzebuje kontaktu z książką popularnonaukową, a biblioteka według nich z odpowiednio dobranym i funkcjonalnym księgozbiorem, jest ważnym miejscem w edukacji ucznia.

Wśród przebadanych uczniów, zainteresowania czytelnictwa i ich potrzeby w zakresie realizacji programu szkolnego, wydają się być równomierne i nie wykazują dużych dysproporcji. Ich obraz w kontekście polecenia „wskaż przedmioty, które cię szczególnie interesują” przedstawia się następująco: literatura i języki — 34%; historia — 33%; geografia — 23%; nauki biologiczno-chemiczne — 32%; matematyczno-fizyczne — 24%; plastyczno-techniczne — 28%; muzyczne — 30% i inne; wymieniono wychowanie fizyczne, religię i informatykę — 17%.

Zatem wszechstronność w doborze literatury niebeletrystycznej jest rzeczą pożądaną z punktu widzenia użytkownika biblioteki dziecięcej.

Nieco inny będzie obraz zainteresowań i upodobań czytelnictwa, które wynikają ze świadomości sprecyzowanej chęci poszerzenia wiedzy w poszczególnych dziedzinach nauki i tych, które wykraczają poza ich obszar. Na obraz ten składają się odpowiedzi na pytanie „jakie masz dodatkowe zainteresowania” — określiło je 96,4% badanych.

Z uwagi na dość szeroki wachlarz zainteresowań, różnorodność i niejednoznaczność w sformułowaniach, sklasyfikowano je w dwóch kategoriach. W I — ujęto te, które można przyporządkować konkretnym dziedzinom nauki. W II — pozostałe, przejawiające się w hobby, kolekcjonerstwie oraz mające charakter praktycznie użytkowy, np. moda, gotowanie, wiedza o organizacjach młodzieżowych itp.

¹ J. Wojciechowski: *Marketing w bibliotece*. Warszawa 1993, s. 66.

Uzyskane dane, choćby ze względu na fakt pewnej dowolności grup tematycznych, nie są w pełni miarodajne, niemniej oddają one ogólny trend zainteresowań użytkowników bibliotek dziecięcych.

W grupie I — chęć pogłębienia wiedzy na temat literatury i języków obcych deklaruje ok. 30% respondentów; zainteresowanie biologią i naukami pokrewnymi, również z pogranicza medycyny tj. irdologią, narkomanią, alkoholizmem, problemami wieku dojrzewania, seksuologią przejawiało ok. 20% nastolatków. Na dosyć wyraziste wyartykułowanie tych ostatnich miała zapewne wpływ anonimowość ankiet.

W grupie II — ponad połowa respondentów uznała jako ważne (a często jedyne) zainteresowanie sportem w bardzo szerokim zakresie tj. kajakerstwo, żeglarstwo, koszykówka, jazda na rowerze, piłka nożna, tenis, szachy, pływanie, windsurfing, siatkarstwo, lekkooatletyka, wędkarstwo, turystyka. Warto też zwrócić uwagę, iż duża grupa uczniów posiada zainteresowania muzyczne. Obejmują one współczesną muzykę młodzieżową, poważną, grę na instrumentach, taniec klasyczny i towarzyski, co wiązało się często z przynależnością uczniów do zespołów wokalnie-instrumentalnych (część ankietowanych to uczniowie Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia w Skierniewicach, a jedna ze szkół — to szkoła o profilu sportowym).

Otrzymane wyniki i ich wstępna analiza pozwalają na stwierdzenie, iż potrzeby użytkowników badanych bibliotek są znacznie większe niż zawartość zbiorów literatury popularnonaukowej bibliotek dla dzieci i młodzieży. W dwóch bibliotekach dziecięcych WBP, będących obiektem moich badań, średnio jej zasoby za lata 1990-96 wyniosły ok. 20% ogólnej struktury zbiorów.

A jak oceniają stan zaspokojenia potrzeb w zakresie literatury popularnonaukowej sami respondenci? 27,6% badanych uważa, że „książki wypożyczone do domu bądź udostępniane na miejscu w pełni zaspakają ich potrzeby”, 55,8% uważa, że brakuje pewnych książek i informacji na tematy, które ich interesują”, a 6,5% — „odczuwa duży ich brak”. Łącznie więc ponad połowa respondentów odczuwa „pewien” lub też „duży” brak tego typu literatury; ok. 10%

nie wie, jak ocenić, bo „nie ma takich potrzeb”. Łącznie więc ponad połowa respondentów nie ma pełnego dostępu do literatury popularnonaukowej.

Uzupełnieniem tej oceny jest zestawienie wypowiedzi uczniów w kwestii procentowej zawartości literatury popularnonaukowej w ogólnej strukturze zasobów bibliotecznych placówek dziecięcych. Dla 15% badanych — 20% tej literatury w zbiorach bibliotek „w zupełności wystarcza”, 37% uważa, że winna ona kształtować się w granicach 25-30%, a 48% jest zdania, że — 30-40%.

Zestawiając powyższe dane, można skonstatować, że ponad połowa ankietowanych (ok. 62%) odczuwa „pewien” lub „duży brak” książek popularnonaukowych, a zdecydowana większość (ok. 85%) uważa, że powinno jej być w zbiorach bibliotecznych — 25% i że utrzymywanie jej zasobów w granicach 20% w ogólnej strukturze nie wydaje się być adekwatne do potrzeb użytkowników i nie zaspakają w pełni ich oczekiwań. Orientacyjne dane zawarte we *Wskazówkach w sprawie organizacji czytelnictwa dzieci w bibliotekach publicznych* określają m.in., że literatura popularnonaukowa winna wynosić ok. 34% księgozbioru.

W praktyce brak wiedzy nt. potrzeb czytelnicy i informacyjny użytkownika biblioteki dziecięcej może prowadzić do niedoboru literatury popularnonaukowej w bibliotekach, nie mówiąc już o jej zawartości merytorycznej², co najchętniej tłumaczy się mniejszym zainteresowaniem tym rodzajem książek lub zbyt ubogą ofertą wydawniczą.

Nie zawsze jest to zgodne z rzeczywistością. Analiza niektórych danych statystycznych z dzienników bibliotecznych dwóch placówek dziecięcych WBP w Skierniewicach za lata 1990-1996 wskazuje na wzrost zainteresowania dzieci i młodzieży literaturą popularnonaukową i dużą dynamikę wzrostu współczynnika wykorzystania tej literatury, przy znacznie wolniejszym tempie obniżania się zainteresowania literaturą piękną, co ilustruje poniższa tabela.

² Białkowska B.: *O funkcjonalności księgozbiorów dla dzieci*. „Guliwer” 1992 nr 1 s. 35-40.

**Udostępnianie literatury pięknej
i popularnonaukowej w WBP w Skierniewicach
(księgozbiory dla dzieci i młodzieży)**

Rok	Oddział dla dzieci		Filia Nr 3	
	Q ₁	Q ₂	Q ₁	Q ₂
1990	1,07	0,63	1,08	0,68
1991	1,07	0,66	1,09	0,59
1992	1,03	0,84	1,14	0,39
1993	0,96	1,15	1,13	0,44
1994	0,93	1,24	1,09	0,62
1995	0,91	1,31	0,97	1,11
1996	0,85	1,53	0,96	1,14

gdzie Q obliczony wg wzoru:

$$Q_1 (Q_2) = \frac{\% \text{ udziału wypożyczeń lit. pięknej (pop. nauk)}}{\% \text{ zawartości ogółu lit. pięknej (pop. nauk)}}$$

Powszechnie przyjmuje się, że literatura popularnonaukowa wśród dzieci i młodzieży cieszy się mniejszym powodzeniem. Składa się na to kilka powodów, m.in. brak skutecznych działań promujących tę literaturę, niedoceniając jej znaczenia w edukacji — to powody utwierdzające w takim przekonaniu. Wydaje się zatem rzeczą uzasadnioną, iż warunkiem prawidłowej realizacji niektórych zadań bibliotek (w tym funkcji edukacyjnej i informacyjnej) winno być dokładne rozpoznanie potrzeb środowiska na podstawie systematycznych analiz i badań.

Autorka pracuje
w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej
w Skierniewicach

Barbara Ciesielska

Półwiecze Sorbony Jarocińskiej Refleksje i wspomnienia

Państwowy Ośrodek Kształcenia Bibliotekarzy w Jarocinie obchodzi w tym roku 50 rocznicę powstania. Utworzony został oficjalnie, po realizacji kilku krótkich kursów bibliotekarskich, Rozporządzeniem Ministra Oświaty z dnia 30 grudnia 1948 r.

W pięćdziesięcioletnim okresie wielu zmian, przekształceń i zawirowań nieprzerwana działalność i poziom kształcenia bibliotekarzy w POKB są powodem do zadowolenia i dumy. Ogromną satysfakcją jest fakt jakości „przeżytych” 50 lat! To przecież niezwykle bogaty i wspaniały „życiorys”!

Państwowy Ośrodek Kształcenia Bibliotekarzy w Jarocinie, od początku swojej działalności,

był placówką prekursorską, wcielającą w życie zasady permanentnego kształcenia bibliotekarzy,

„jedyną w kraju stacjonarną szkołą, przygotowującą kadrę ze średnim wykształceniem zawodowym. Młodzi adepci bibliotekarstwa uczą się tam rzetelnej pracy, zdobywają gruntowną wiedzę i umiejętności fachowe, które z pożytkiem wykorzystują

w działalności zawodowej w bibliotekach wszelkich typów i stopni organizacyjnych”¹. — pisał już w 1974 r. ówczesny dyrektor Departamentu Bibliotek MKiS Edward Paliński, odpowiedzialny za polskie bibliotekarstwo publiczne.

Zgodnie z potrzebą czasu — odrabiano opóźnienia oświatowe, w pierwszych kilkunastu latach po wojnie prowadzono walkę z analfabetyzmem, upowszechniano czytelnictwo — Ośrodek początkowo prowadził krótkie kursy przysposabiające do pracy w bibliotekach.

W latach 1958-1982 dominującą formą kształcenia było

Roczne Studium Bibliotekarskie,

nowatorska forma kształcenia pomaturalnego, nawiązująca do międzywojennego rocznego kursu bibliotekarstwa prowadzonego przy Bibliotece Głównej Biblioteki Publicznej Miasta Stołecznego Warszawy.

¹ *Działalność Państwowego Ośrodka Kształcenia Bibliotekarzy w Jarocinie. Jednodniówka wydana z okazji XXV-lecia. Warszawa-Poznań 1974.*

Równoległe z Rocznym Studium Bibliotekarskim funkcjonował Państwowy Kurs Bibliotekarski. Do 1978 r. przeprowadzono w Jarocinie 81 takich kursów; ukończyły je 3142 osoby. W 1982 r. Roczne Studium Bibliotekarskie zostało przekształcone, najpierw w Policealne Studium Bibliotekarskie, a następnie w Pomaturalne Studium Bibliotekarskie (1993 r.), które funkcjonuje do dnia dzisiejszego.

W tym czasie wielokrotnie były unowocześniane i zmieniane programy nauczania studium bibliotekarskiego przez Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy. Nauczyciele Ośrodka uczestniczyli aktywnie w tworzeniu i recenzowaniu wielu programów.

Na uwagę zasługuje fakt, że w Ośrodku od 1948 r. aż do 1996 r. funkcjonował ten sam statut. Dopiero przeobrażenia po 1989 r. spowodowały jego weryfikację.

Od 1989 r. obok kształcenia stacjonarnego jest prowadzone studium zaoczne.

Do lutego 1998 r. w różnych formach kształcenia i doskonalenia zawodowego uczestniczyło ogółem 667 grup słuchaczy.

Obecnie placówka wyspecjalizowała się w kursach komputerowych.

Dzięki systematycznemu unowocześnianiu, remontom, zakupom, kontaktom ze światem naukowym Ośrodek jest obecnie nowoczesną edukacyjną placówką, dobrze wyposażoną w pomoce naukowe i sprzęt dydaktyczny. Praca z dokumentem elektronicznym, z Internetem należy tutaj do codzienności.

Absolwenci Państwowego Ośrodka Kształcenia Bibliotekarzy

zawsze cieszyli się dobrą opinią w środowisku bibliotekarskim i byli chętnie przyjmowani do pracy w bibliotekach różnych sieci. Również obecnie, w warunkach twardego konkurencyjnego rynku pracy, nadal znajdują zatrudnienie w bibliotekach publicznych, wojskowych, naukowych.

Ośrodek pełni również funkcje kulturalne dla środowiska lokalnego, dzięki organizowanym spotkaniom z ludźmi nauki, pisarzami, dyskusjom, koncertom a także dzięki powiązaniom i współpracy z Uniwersyte-tem im. A. Mickiewicza w Poznaniu.

Kompetencja, rzetelna wiedza, szacunek i zafascynowanie książką, kulturalna, przyjazna ludziom atmosfera — to wszystko zadowolęcza Ośrodek osobom pracującym w tej placówce. A pracowało tu zaledwie 9 pracowników merytorycznych. Ośrodek przyciągał zawsze ludzi nieszablonowych, silne osobowości, ludzi kompetentnych i zaangażowanych.

Do historii polskiego bibliotekarstwa weszły już takie nazwiska jak: Franciszek Sedlaczek, Piotr Wasilewski, Aniela Krzowska, Irena Jarczewska, Artur i Jolanta Lenczowscy. Również aktualnie pracujący nauczyciele angażują się — obok pracy dydaktycznej — w działalność środowiskową, uczestnicząc w konferencjach bibliotekarskich, opracowują programy nauczania, są autorami książek, skryptów, pomocy dydaktycznych.

Wydaje się więc, że w ramach zaprojektowanej reformy oświaty, „Ośrodek w Jarocinie jest chyba jedyną przygotowaną szkołą pomaturalną predestynowaną do przejęcia roli i funkcji pierwszej w Polsce wyższej zawodowej szkoły bibliotekarskiej”².

Jubileusz 50-lecia Ośrodka w Jarocinie jest okazją do wspólnej refleksji pokoleniowej.

Wielu prognostów przyszłość świata widzi w przewadze obrazów nad słowem. Jednak książka była i pozostanie zawsze symbolicznym miejscem porozumienia ludzkości. Znakomity pisarz, erudyta i bib-

² M. Walczak: *Państwowy Ośrodek Kształcenia Bibliotekarzy w Jarocinie po czterdziestu latach służby dla kształcenia i doskonalenia zawodowego bibliotekarzy*. „Bibliotekarz” 1988 nr 8.

liotekarz, J. L. Borges w eseju pt. „Książka” pisał: „Poświęciłem część mojego życia literaturze i wierzę, że jedną z form szczęścia jest lektura”³.

Przy okazji jubileuszu pragnę podziękować wszystkim przyjaciołom z „naszego świata”, bo ten nasz świat ciągle istnieje, świat ludzi, książki, bibliotekarzy.

³ J. L. Borges: *Książka*. „Literatura na świecie” 1992 nr 9 s. 330.

Piotr Kowolik

Włodzimierz Goriszowski

Portret bibliotekoznawcy

Wśród współczesnych pedagogów polskich można spotkać wielu zasłużonych organizatorów szkolnictwa, nauki, teoretyków systemu edukacji młodego pokolenia. Do grona tych osób należy zaliczyć prof. dr. hab. **Włodzimierza Lecha Goriszowskiego**¹, nauczyciela akademickiego, bibliotekarza, społecznika i naukowca o znaczącym dorobku badawczym. Jego droga życiowa i osiągnięcia zawodowe oraz naukowe zasługują na wysokie uznanie, mogą być wzorem dla młodego pokolenia Polaków, zwłaszcza nauczycieli w zakresie systematycznego zdobywania wiedzy i podnoszenia swoich kwalifikacji.

Na zainteresowania naukowe W. Goriszowskiego znaczący wpływ miała praktyka zawodowa i studia pedagogiczne. Cała Jego działalność naukowa skupia się wokół problematyki pedagogiki ogólnej i związków pedagogiki z innymi dyscyplinami humanistycznymi, szczególnie z bibliotekoznawstwem.

Podstawowy nurt zainteresowań badawczych Jubilata dotyczy problemów pedagogiki bibliotecznej i czytelnictwa.

Wiele lat poświęcił badaniu działalności bibliotek szkolnych, dostrzegając w nich

Żywię również mocne przekonanie, że Ośrodek — przynajmniej przez XXI wiek — będzie kształtował następne pokolenie polskiej inteligencji — bibliotekarzy, pracowników książki — służąc ludziom, krajowi, Polsce.

Autorka jest wicedyrektorem Państwowego Ośrodka Kształcenia Bibliotekarzy w Jarocinie

ważny element systemu kształcenia i wychowania².

Od debiutu naukowego w 1953 r. do chwili obecnej Włodzimierz Goriszowski opublikował ponad 350 prac naukowych i popularnonaukowych, w tym 15 wydawnictw naukowych oraz 4 obszernie skrypty.

W latach 1953-1972 W. Goriszowski prowadził badania z zakresu czytelnictwa młodzieży i oddziaływania wychowawczego książki popularnonaukowej i literackiej. W. Goriszowskiego interesowała zwłaszcza organizacja procesu czytelnictwa książek wśród młodzieży szkolnej, oddziaływanie i wpływ książki popularnonaukowej i literackiej na różne sfery osobowości czytelnika; ponadto historia, metodologia i wyniki badań czytelniczych w Polsce i na świecie, pedagogiczne, psychologiczne i socjologiczne uwarunkowania odbioru książki.

Z działalnością bibliotek nierozzerwalnie wiąże się proces czytelnictwa jako dyscypliny naukowej dotyczącej efektów pracy biblioteki. Badania nad czytelnictwem W. Goriszowski prowadzi od lat, obok takich badaczy czytelnictwa w Polsce, jak: J. Pieter, A. Mikucka, T. Parnowski, I. Lepalczyk, M. Walentynowicz, A. Przeclawska, J. Andrzejewska.

W latach 1987-1990 W. Goriszowski kierował badaniami dotyczącymi czynników

¹ Artykuł został napisany z okazji 70 rocznicy urodzin, 50 lat pracy zawodowej i 30 lat pracy naukowej prof. dr. hab. Włodzimierza Lecha Goriszowskiego. Pełny życiorys Jubilata znajdzie czytelnik W: P. Kowolik: *Włodzimierz Goriszowski – bibliotekarz, naukowiec, społecznik*. „Bibliotekarz” 1988 nr 12.

² W. Goriszowski, P. Kowolik: *Funkcje bibliotek szkolnych w kierowanym procesie czytelnictwa nauczycieli*. Kielce 1990 s. 108.

kształtujących recepcję literatury pedagogicznej wśród nauczycieli, organizowanymi w ramach Resortowego Programu Badań Podstawowych (Temat VII — nr 8/R/88).

Wyniki swoich badań prezentował na konferencjach naukowych organizowanych przez PAN i inne ośrodki naukowe w kraju, na sympozjach międzynarodowych w Budapeszcie,¹ Bratysławie, Berlinie, Pradze, Rzymie, Madrycie, a także w wielu artykułach, zamieszczonych w fachowych krajowych czasopismach bibliotekarskich takich jak: „Bibliotekarz”, „Poradnik Bibliotekarza”, „Przegląd Biblioteczny”, „Biblioteka w Szkole” i zagranicznych: „Čitatěl”, „Školské Knižnice”.

Ten typ rozpoznani badawczych i uprawianej refleksji naukowej, która wiązała się z działalnością bibliotek szkolnych i wychowaniem za pośrednictwem książki, pozwolił W. Goriszowskiemu zbudować komplementarny system funkcjonowania biblioteki szkolnej i oddziaływania wychowawczego na młodzież za pośrednictwem książki, który był wdrażany w latach 1960-1967 w wielu szkołach polskich, a także za granicą (Słowacja). Dowodzi to, iż W. Goriszowski nie tylko kształtował w sposób efektywny wiedzę z zakresu uprawianych przez siebie subdyscyplin pedagogicznych, ale także swymi badaniami służył praktyce oświatowej.

W latach 1982-1995 W. Goriszowski wydatnie poszerzył swoje zainteresowania naukowe. Zajął się czytelnictwem dzieci i młodzieży w różnych grupach wiekowych, jego społecznym uwarunkowaniu, mechanizmami powstawania określonych zainteresowań czytelniczych oraz procesami odbioru przez młodych czytelników literatury popularnonaukowej i beletrystycznej.

Z przeglądu prac bibliotekoznawczych i czytelniczych szczególnie cenne są publikacje dotyczące biblioteki szkolnej i jej roli w realizacji zadań dydaktyczno-wychowawczych szkoły. Na uwagę zasługuje także opracowanie przez autora modelowej koncepcji biblioteki szkolnej, w myśl której staje się ona ośrodkiem informacji wyposażonym w nowoczesny sprzęt techniczny i fachową kadrę, na miarę potrzeb szkoły XXI wieku³.

Istotnym zagadnieniem podejmowanym przez W. Goriszowskiego jest kształcenie bibliotekarzy szkolnych na poziomie wyższym zawodowym, uniwersyteckim i podyplomowym. W jednej z ostatnich prac prezentuje także przykładowy program studiów uniwersyteckich w tym zakresie⁴.

Jako jeden z nielicznych w swoich rozważaniach podejmuje problem osobowości bibliotekarza szkolnego.

Prace W. Goriszowskiego adresowane są głównie do bibliotekarzy, nauczycieli, studentów, wydawców, doradców i konsultantów Wojewódzkich Ośrodków Metodycznych i administracji oświatowej. Cechuje je nowatorstwo, teoretyczno-metodologiczna aktualność, wyjście naprzeciw zapotrzebowaniu społecznemu i praktyczna użyteczność.

Jakkolwiek literatura dotycząca pedagogiki bibliotecznej i czytelnictwa jest dość obszerna, opracowania, o których mowa, stanowią istotne uzupełnienie luk w tym zakresie. Należy przypuszczać, że przyczynią się w poważnym stopniu do podniesienia efektywności pracy bibliotek i staną się niezbędną pomocą w pracy bibliotekarzy.

Ważniejsze prace Włodzimierza Goriszowskiego

Z zakresu bibliotekarstwa szkolnego:

- *Wybrane zagadnienia bibliotekarstwa szkolnego*. Katowice 1962, 1967
- *Biblioteki szkolne w województwie katowickim w latach 1945-1960*. Katowice 1964
- *Bibliotekarz szkolny, jego cechy osobowości a efektywność działania*. Katowice 1976
- *Biblioteka szkolna jako instytucja systemu oświaty i wychowania*. Warszawa 1988

Z zakresu czytelnictwa:

- *Czytelnictwo literatury popularnonaukowej w szkołach województwa katowickiego*. Katowice 1966
- *Czytelnictwo i jego wpływ na wyniki nauczania*. Katowice 1968
- *Książka a wychowanie*. Katowice 1973
- *Problemy kierowanego czytelnictwa młodzieży*. Siemianowice Śląskie 1978

³ W. Goriszowski: *Biblioteka szkolna jako instytucja systemu oświaty i wychowania*. Warszawa 1988.

⁴ W. Goriszowski, P. Kowolik: *Funkcje bibliotek szkolnych w kierowanym procesie czytelnictwa nauczycieli*. Kielce 1990 s. 89.

● *Pedagogiczne aspekty czytelnictwa literatury technicznej wśród młodzieży szkół zawodowych.* Elbląg 1982

● *Wdrażanie studentów do kształcenia opartej na studiach literaturowych.* Kielce 1989 (wspólnie z P. Kowolikiem)

● *Czytelnictwo w procesie samodoskonalenia nauczycieli.* Kielce 1990 (wspólnie z P. Kowolikiem)

● *Uwarunkowania czytelnictwa nauczycieli w zakresie literatury pedagogicznej.* Warszawa 1990 (wspólnie z P. Kowolikiem)

● *Aktualność poglądów J. A. Komeńskiego na funkcję kierowanego procesu czytelnictwa w rozwoju intelektualnym młodzieży.* Praga 1990

● *Funkcje bibliotek szkolnych w kierowanym procesie czytelnictwa nauczycieli.* Kielce 1991 (wspólnie z P. Kowolikiem)

● *Uwarunkowania literackich i czytelniczych upodobań dzieci klas początkowych (szkice teoretyczno-metodologiczne).* Kielce 1992 (wspólnie z P. Kowolikiem)

RELACJE

Barbara Budyńska

„Biblioteka: tu i teraz”

Forum Czytelnicze w Cedzynie

Piąte, jubileuszowe Forum Czytelnicze, podobnie jak w poprzednich latach, zorganizowane zostało w Cedzynie koło Kielc. Celem trzydniowego spotkania, które odbyło się w dniach 24-27 maja br. pod hasłem „**Biblioteka: tu i teraz**” była próba spojrzenia na biblioteki i ich usytuowania w nowym ładzie społecznym.

Organizatorzy Forum — Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach, Polskie Towarzystwo Czytelnicze, wspomagane finansowo przez Ministerstwo Kultury i Sztuki — wzorem lat poprzednich zaprosili bibliotekarzy pracujących w bibliotekach publicznych (wojewódzkich, miejskich, gminnych) całego kraju, a także przedstawicieli ośrodków akademickich, publicystów, wydawców.

Wśród 80 uczestników jedynie co piąty przyjechał do Cedzyny po raz pierwszy — pozostali zainteresowani dotychczas prezentowaną problematyką, ale również zafascynowani atmosferą spotkań, pojawili się po raz kolejny.

Stałymi uczestnikami spotkań czytelniczych są także przedstawiciele miejscowych władz samorządowych, Ministerstwa Kultury i Sztuki (w tym roku reprezentowane przez Jarosława Firleja), Sejmowej Komisji Kultury (co roku gościem w Cedzynie był poseł Juliusz Braun).

Tegoroczne Forum skupiło uwagę uczestników wokół dwóch bloków tematycznych. Pierwszy zatytułowany „**Spółczesność się zmienia**” zawierał referaty dotyczące przeobrażeń zachodzących w społeczeństwie, w sferze kultury, gospodarki i obyczaju.

Czy „nowe” zdobyło już wyraźną przewagę nad strukturami niedawnej przeszłości?

Zdaniem prof. Marka Ziółkowskiego z Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie polskim są bardzo wyraźne. Dostosowując się (często z konieczności) do obowiązującego w świecie porządku społecznego, kulturowego, ekonomicznego tworzymy nowe instytucje, przejmujemy wzory zachowań, kształtujemy nowe wartości i interesy. Droga w kierunku demokracji i nowoczesności jest długa i choć przebyliśmy jej znaczną część, ciągle — zdaniem prelegenta — tkwimy „między tradycją a nowoczesnością”. Mamy już wprawdzie za sobą etap „miodowego miesiąca transformacji”, „dolinę lez”, ale przed nami jeszcze „trudna wspinaczka”.

Katarzyna Wolff (IKiCz BN) dostrzegła związek między „przemianami środowisk społecznych” i „przemianami środowisk czytelniczych”, choć trudno — jej zda-

Obrady V Forum Czytelniczego w Cedzynie k. Kielc

niem — jednoznacznie określić rozmiary tego zjawiska. Niewątpliwie wyznacznikiem czasu jest pojawienie się dość licznej grupy osób, głównie reprezentujących nowe zawody, czy też zajęcia, aktywnych, otwartych na zmiany, dobrze wykształconych i stale podnoszących kwalifikacje. To oni są czytelnikami literatury profesjonalnej, użytkowej, stale poszukujący nowości wydawniczych. W odróżnieniu od wzrostu zainteresowania literaturą fachową zarysowuje się spadek czytelnictwa beletrystycznego. Coraz mniej jest czytelników wśród gorzej wykształconych, mniej czytających wśród młodszych niż starszych.

Prof. **Jadwiga Kołodziejska** (IKiCz BN) zwróciła uwagę na sytuację bibliotek i zatrudnionych tam osób, w ostatnich dość burzliwych latach. Uznała, że zmiany widoczne w społeczeństwie (np. dostęp do kształcenia i znaczenie wykształcenia na rynku pracy, zróżnicowanie materialne, obawy przed zmianami i zjawisko bezrobocia) zdecydują o przydatności i skuteczności działania bibliotek. Dotychczasowe doświadczenia nie napawają optymizmem — bibliotekarstwo dość opornie przystosowuje się do naszej niełatwej rzeczywistości. Razi brak stabilizacji, konsekwencji w działaniu, a co najważniejsze — zaniechanie jakichkolwiek starań o wprowadzenie pragmatyki zawodowej, a więc podstawowej ochrony prawnej zawodu.

Bohdan Cywiński, autor „*Rodowódów niepokornych*” zastanawiał się nad rolą książki w społeczeństwie i rozpatrywał relacje między inteligencją — książką — biblioteką. Uznał, że „wszyscy umiemy czytać, ale mało kto czytać potrafi”. Ponieważ czytanie jest zajęciem wyczerpującym (jest to ciężka praca!), książka zawsze będzie „skierowana w stronę mniejszości”, biblioteka zaś będzie „instytucją poza kulturą rozrywkową, poza rozrywką mas”. Tak więc miejsce książki jest tylko tam, gdzie chodzi o ważną sprawę, a nie o rozrywkę.

Czy zmiany, jakie zachodzą w naszym społeczeństwie, pomogą w zrozumieniu idei reformy administracyjnej kraju, w przygotowaniu się do niej i w sprawnym jej przeprowadzeniu?

Nad problemem tym, a w szczególności nad miejscem bibliotek publicznych w nowym układzie administracyjnym dyskutowali bardzo żywo wszyscy uczestnicy Fo-

rum, wspierani przez referentów, których wystąpienia organizatorzy umieścili w bloku „*Czas reform*”. Dyskusja była tym ciekawsza, że autorzy poszczególnych referatów przedstawiali różne punkty widzenia na temat reformy, jej pożytków i zagrożeń.

O pozytywnych aspektach reformy mówił **Janusz A. Majcherek**, publicysta „Tygodnika Powszechnego”. Jego zdaniem trójstopniowy system zarządzania administracją jest krokiem „w stronę państwa samorządowego” (regiony są lepszymi strukturami w zarządzaniu, ułatwiają niwelowanie różnic, wyrównywanie dysproporcji społecznych), a także szansą dla wielu instytucji, w tym bibliotek publicznych działających na rzecz środowisk lokalnych.

O rozwój w działaniu i w podejmowaniu decyzji apelował **Jan Rutkiewicz**, były burmistrz Warszawy — Gmina Centrum Śródmieście. W swym wystąpieniu „Z doświadczeń samorządowca” przekonywał o potrzebie olbrzymiej fachowości i wyczuciu społecznym wśród osób zaangażowanych w działalność samorządową. Przestrzegał przed pośpiechem, „rozgrywkami między nieodpowiedzialnymi ludźmi”, które mogą przynieść trudne do odrobienia straty społeczne.

Duże zainteresowanie, ale także niestety rozczarowanie, towarzyszyło wystąpieniu **Małgorzaty Tustochowicz**, naczelniczki w Departamencie Monitoringu i Wdrażania Reformy Administracyjnej Państwa w MSWiA, która przedstawiła projekt nowelizacji *Ustawy o bibliotekach*, niezbędnej wobec przygotowywanej reformy. Uczestnicy Forum zaskoczeni byli propozycją zmian zawartych w dokumencie — niekompletnością zapisów w *Ustawie*, ich nieprecyzyjnością. Stwierdzili, że projekt powstał bez szerszej konsultacji ze środowiskiem bibliotekarskim, co świadczy również o sposobie przygotowania całej reformy.

Do realiów bibliotekarskich — zysków i strat w nowym podziale administracyjnym nawiązał prezes Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, **Stanisław Czajka**. Zwrócił uwagę, że obok wycielalnych kosztów finansowych, jakie niesie ze sobą reforma (według przedstawiciela MSWiA przewidywany koszt na 1 osobę wyniesie 10 zł), trudno oszacować jej koszty społeczne. Należy jednak mieć świadomość, że mogą być one znaczne.

O bibliotekarskiej codzienności mówił także Adam Rusek (IKiCz BN), który relacjonował wyniki badań nad zmianami zachodzącymi w bibliotekach w wyniku przejęcia placówek bibliotecznych przez samorządy lokalne. Zdaniem referenta są zróżnicowane warunki pracy biblioteki. Ale wiele zależy od nich samych... Dziś biblioteka musi być widoczna w społeczności lokalnej, ludzie muszą ją dostrzegać. Podobnie bibliotekarze — energiczni i pomysłowi powinni być partnerem dla władzy lokalnej, również w pozyskiwaniu ciągle deficytowych funduszy.

Zgodnie z doświadczeniami poprzednich spotkań czytelniczych dyskusje na temat dwóch bloków zagadnieniowych przebiegały w małych grupach. Dyskusje te nazywane przez organizatorów — warsztatami, zachęcają do wypowiedzi wszystkich w miłej, kameralnej atmosferze. A doświadczenia bibliotekarzy bywają bardzo zróżnicowane. Pracują w różnych bibliotekach, w odmiennych warunkach, ale zawsze starają się aby ich praca trafiała do każdego, kto potrzebuje pomocy. Chcą, by biblioteki były nowoczesne, stanowiły konkurencję dla powszechnych już mediów elektronicznych. Dążą do tego, by być partnerami dla władz lokalnych, starają się by biblioteki, do których przychodzą czytelnicy były miejscem, gdzie tworzy się lokalna opinia publiczna.

Atrakcją spotkań czytelniczych — poprzedzającą oficjalne obrady — są spotkania bibliotekarzy z wydawcami. Tego roku otworzył je prezes Polskiej Izby Książki Andrzej Chrzanowski. Choć biblioteki — zdaniem prezesa — nie zawsze mają dość pieniędzy na zakupy nowości książkowych, korzystają z nieporównywalnych z dawnymi możliwościami wyboru książek. Pomagają im księgarze, bowiem dziś rynek

książki zabiega o względy bibliotekarzy. Przykładem współpracy bibliotekarzy i wydawców było niewątpliwie spotkanie w Cezdynie. Organizatorzy Forum skierowali zaproszenie do tych oficyn, które nie pominą żadnej okazji, by przedstawić swe propozycje wydawnicze. Na Forum promowały swe publikacje: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, „Prószyński i S-ka”, „Świat książki”, „Britannica”, „Harlequin”, „Ston 2”, „Baran i Suszczyński” — a więc wydawnictwa bibliotekarzom znane.

Miłym akcentem spotkania było obdarowanie nowościami wydawniczymi uczestników Forum. Otrzymali oni również dwie publikacje autorstwa prof. Stanisława Żaka — „Cenzura wobec humanistyki” oraz „*Cudze chwalicie swego nie znacie*” wydane przez Oddział Polskiego Towarzystwa Czytelniczego i Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Kielcach.

Uczestnicy Forum dziękowali organizatorom nie tylko za przygotowany program i jego sprawną realizację, ale również za wytrwałość. Szczególnie wyrazy uznania przekazano prezesowi Polskiego Towarzystwa Czytelniczego prof. Jadwidze Kołodziejkiej i dyrektorowi Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach Wojciechowi Szymanowskiemu. Wyrażono również nadzieję, że kolejne spotkania będą odbywały się nadal w gościnnej Cezdynie.

Dobry nastrój i miła atmosfera panowały nie tylko podczas oficjalnych obrad. Wycieczki na Św. Krzyż i do Muzeum Wsi Kieleckiej w Tokarni, jak również tradycyjne ognisko były doskonałym uzupełnieniem trzydniowego spotkania w Cezdynie.

Autorka jest pracownikiem naukowym
Instytutu Książki i Czytelnictwa
Biblioteki Narodowej

Z prawdziwą przyjemnością zawiadamiamy naszych drogich Czytelników,
że nasz Przyjaciel, członek kolegów redakcyjnych „Poradnika Bibliotekarza” i „Bibliotekarza”

pan prof. dr hab. MARCIN DRZEWIECKI

został w dniu 1 października 1998 r. odznaczony

MEDALEM KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ

Serdecznie gratulujemy!

Szperacze, bibliofile i regionaliści na start!

Konkurs czytelniczy w Kaliszu

W czerwcu 1997 r. odbyło się w sali recepcyjnej kaliskiego ratusza uroczyste zakończenie X, ostatniej edycji konkursu „Co wiesz o Kaliszu i jego okolicach”. 15 czerwca br. miało miejsce w CKiS podsumowanie I edycji nowego konkursu wiedzy o Kaliszu i województwie kaliskim, który w odróżnieniu od poprzedniego, objął swym zasięgiem młodzież szkolną całego województwa.

Uczestnicy konkursu przygotowali pisemne odpowiedzi na 10 pytań, przy czym za każdą odpowiedź można było uzyskać maksymalnie 30 punktów. Pytania konkursowe wraz z regulaminem były rozprowadzane przez szkoły, biblioteki a także prezentowane na łamach miesięcznika społeczno-kulturalnego „Kalisia”.

Głównym celem konkursu było rozbudzenie wśród młodzieży zainteresowania własnym regionem — Kaliszem i województwem kaliskim — „naszą małą ojczyzną”, w oparciu o zbiory bibliotek całego regionu.

Na konkurs wpłynęły 124 prace z 25 placówek: z 8 bibliotek samorządowych, 12 szkół podstawowych i 5 średnich.

Komisja, po szczegółowej analizie, wybrała 14 prac kierując się kryteriami: wykorzystania wielu źródeł przy konstruowaniu odpowiedzi, dobrej selekcji materiału, samodzielności i oryginalności w konstruowaniu odpowiedzi, a nie tylko zestawieniu cytatów z różnych książek.

Nie dość, że niektórzy uczestnicy konkursu zadziwiali swoim poziomem, erudycją, znajomością historii i zagadnień regionalnych, to przy okazji udało się obalić popularną w swoim czasie teorię, że ilość przechodzi w jakość. Z pewnej szkoły napłynęły 32 prace, w tym 3 dobre, a z Biblioteki Publicznej w Mikstacie wpłynęła jedna praca, autorstwa Agnieszki Wróbel i to ona właśnie zajęła I miejsce.

II miejsce oraz 3 równorzędne nagrody otrzymali: Anna Bukwic, Konrad Ojeda, Justyna Wolnicka.

Praca Agnieszki Wróbel charakteryzuje się znakomitym doбором materiału, poszerzonym o ciekawostki ściśle związane z tematem, zawiera także ilustracje w postaci fotografii i kserokopii. Ponadto autorka skorzystała z dodatkowego źródła nie podanego wcześniej w bibliografii, z *Wielkopolskiego Słownika Biograficznego*. Podobnie postąpiły zdobywczynie drugiego miejsca.

Wśród 4 nagrodzonych prac znalazł się tylko jeden chłopiec — Konrad Ojeda ze Szkoły Nr 5 w Kaliszu. Dziesięciu uczestników otrzymało wyróżnienia, a 39 — nagrody pocieszenia i listy gratulacyjne.

Wszyscy laureaci otrzymali książki o tematyce regionalnej. Były wśród nich także najnowsze pozycje — *Słownik Biograficzny Wielkopolski Południowo-Wschodniej* oraz *Kalisz i Ziemia Kaliska na łamach Gazety Kaliskiej w latach 1893-1914* autorstwa Danuty Wańki, która była obecna na podsumowaniu i edycji tego konkursu i przy wręczaniu nagród.

Danuta Wańka, będąc sekretarzem naukowym redakcji i współautorką wspomnianego wcześniej *Słownika Biograficznego*, mówiła o pracach związanych z powstaniem tego dzieła, a także o historii „Gazety Kaliskiej” w latach 1893-1914 i różnorodności poruszanych w niej zagadnień.

Nagrody zostały ufundowane przez organizatorów oraz przez Wydział Inicjatyw Gospodarczych Urzędu Miejskiego a także przez Centrum Informacji Turystycznej. Autorami pytań byli: Joanna Mąkosza, Grażyna Schlender, Anna Woźniak i Andrzej Zmysłony, zaś organizatorami konkursu: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. A. Asnyka w Kaliszu, Wydział Kultury Urzędu Miejskiego i Urzędu Wojewódzkiego oraz redakcja miesięcznika „Kalisia”.

Autorka jest kierownikiem
Działu Instrukcyjno-Metodycznego
WiMBP w Kaliszu

„Bibliotekarz w regionie toruńskim — perspektywy zawodu w XXI wieku”

Seminarium w Toruniu

Biblioteka Główna UMK wspólnie z Wojewódzką Biblioteką Publiczną i Książnicą Miejską w Toruniu oraz ZO Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Toruniu, zorganizowały w dniach 26-27 czerwca 1998 r. seminarium pt. „Bibliotekarz w regionie toruńskim — perspektywy zawodu w XXI wieku”. Zajęcia w formie wykładów, pokazów i warsztatów odbywały się w gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej. W trakcie dwudniowego seminarium uczestnicy wysłuchali wykładów: „Bibliotekarz dziś i jutro — jaki powinien być” — Bożeny Bednarek Michalskiej, kierownika Informatorium Biblioteki Głównej UMK, „Bibliotekarze w województwie toruńskim — perspektywy zawodu” — Elżbiety Nowackiej, kierownika Działu Instrukcyjno-Metodycznego WBPiKM, „Bibliotekarz w środowisku osób niepełnosprawnych” — Bronisławy Woźniczki-Paruzel, profesora Katedry Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UMK, „Kształcenie bibliotekarzy dla regionu — możliwości pozyskiwania środków i jakość” — Moniki Kucharczyk, pracownika Działu Informacyjno-Bibliograficznego WBPiKM. Uczestnicy mieli okazję obejrzenia prezentacji: „Biblioteki polskie w Internecie”, „Region w Internecie”, „Strony rządowe i komercyjne”, „Świat w Internecie”, „Listy dyskusyj-

ne bibliotekarzy”. W trakcie warsztatów bibliotekarze zapoznali się z „Polskimi serwisami informacyjnymi w Internecie”, „Bazami danych na CD ROM-ach i online”, „Katalogami bibliotek polskich dostępnych online, pocztą elektroniczną”.

Bibliotekarze z województwa toruńskiego zaprezentowali w formie komunikatów swoje biblioteki (stan komputeryzacji, praca w środowisku).

Podsumowania dwudniowego seminarium dokonała przewodnicząca ZO SBP Regina Sakrajda, a na zakończenie organizatorom i uczestnikom podziękowała Teresa Szymorowska — dyrektor WBPiKM.

Seminarium towarzyszyła wystawa pokazująca polskie strony WWW pt. „Nauka, i edukacja w Internecie”. W seminarium uczestniczyli bibliotekarze z bibliotek samorządowych województwa toruńskiego oraz pracownicy WBPiKM. Pokazy i warsztaty zostały przygotowane przez pracowników Biblioteki Uniwersyteckiej. Dużą pomocą finansową w organizacji seminarium była dotacja z Wydziału Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu, samorządów gmin oraz prywatnych firm (art. spożywcze).

Oprac. REGINA SAKRAJDA

KOMUNIKATY

Irena Borecka

Polskie Towarzystwo Biblioterapeutyczne już działa

Od pół roku istnieje już Polskie Towarzystwo Biblioterapeutyczne. Dzięki uprzejmości Krystyny Hrycyk, dyrektora Państwowego Pomaturalnego Studium Kształcenia Animatorów Kultury i Bibliotekarzy

we Wrocławiu, PTB mieści się w budynku Studium we Wrocławiu przy ulicy Niemcewicza 4. Tu bowiem, 18 kwietnia 1997 r. na Zjeździe Absolwentów, podczas towarzyszącej mu konferencji naukowej pt. „Bib-

lioterapeuta w poszukiwaniu tożsamości zawodowej” powstał pomysł powołania go do życia. Pomysł wykluczał się do 7.06.1997 r., kiedy to odbyło się Zebranie Założycielskie Polskiego Towarzystwa Biblioterapeutycznego. Członkowie założyciele: Agnieszka Chamera, Rafał Ćwikowski, Małgorzata Siemień (absolwenci Studium), Elżbieta Grzebyk i Feliks Szleszkowski (nauczyciele tegoż Studium) oczekując na rejestrację Towarzystwa zwołali zebranie robocze. Obrady były burzliwe i pozwoliły na wstępne opracowanie planu działalności Towarzystwa do czerwca 1998 roku.

W dniu 21.11.1997 roku odbyło się Walne Zgromadzenie Polskiego Towarzystwa Biblioterapeutycznego, które wybrało władze Towarzystwa:

1. Zarząd

Prezes — Małgorzata Siemień
Wiceprezes — Irena Borecka
Sekretarz — Rafał Ćwikowski
Skarbnik — Dorota Szylińska
Członek — Agnieszka Chamera-Nowak

2. Komisja Rewizyjna

Przewodnicząca — Bożena Piech
Wiceprzewodnicząca — Maria Kulewska
Członek — Dorota Poprawa

3. Sąd Koleżeński

Przewodnicząca — Lidia Ippoldt
Wiceprzewodniczący — Arkadiusz Lewy
Członek — Franciszek Czajkowski

Zgromadzenie jednogłośnie przyjęło kandydaturę **Wandy Kozakiewicz** na Honorowego Członka Towarzystwa.

Polskie Towarzystwo Biblioterapeutyczne powołały do życia i są jego członkami osoby, którym leży na sercu niesienie pomocy i psychologiczne wsparcie ludziom niepełnosprawnym, za pomocą biblioterapii. W szeregi Towarzystwa mogą wstąpić nie tylko bibliotekarze, ale także przedstawiciele innych zawodów. Zapraszamy do współpracy wszystkich, którzy pracując z chorymi, niepełnosprawnymi: dziećmi i dorosłymi, pragną podzielić się swoimi doświadczeniami w zakresie terapii poprzez książkę. Czekamy też na tych, którzy próbują swoich sił w biblioterapii, chcą się kształcić, potrzebują wymiany myśli z innymi.

Celem Towarzystwa jest m.in.:

● konsolidacja środowisk zainteresowanych biblioterapią oraz koordynowanie ich działalności,

● podjęcie działań na rzecz uznania biblioterapeuty za zawód i wpisanie do *Rejestru Zawodów* Ministerstwa Pracy,

● popularyzacja osiągnięć osób działających na rzecz biblioterapii,

● wspieranie inicjatyw mających na celu tworzenie bibliotek w placówkach służby zdrowia i zapewnienie im merytorycznej pomocy,

● pomoc w selekcji zbiorów bibliotecznych przeznaczonych do bibliotek sanatoryjnych, szkół specjalnych i ośrodków szkolno-wychowawczych, placówek opieki paliatywnej itp.,

● szkolenie bibliotekarzy, pracowników socjalnych, pielęgniarek i nauczycieli w zakresie biblioterapii,

● tworzenie bibliografii książek i czasopism dostosowanych w swej formie i treści do potrzeb i możliwości percepcyjnych osób niepełnosprawnych,

● tworzenie przykładowych księgozbiorów podręcznych dla biblioterapeutów.

Sposobami działalności Towarzystwa są:

● organizowanie konferencji, spotkań, odczytów, kursów,

● wspieranie członków w ich praktycznej działalności na rzecz instytucji opieki społecznej, służby zdrowia, osób potrzebujących,

● inicjowanie i wspieranie powstawania opracowań naukowych i popularnonaukowych o tematyce biblioterapeutycznej,

● współpraca z innymi organizacjami w realizacji celów statutowych,

● dokumentowanie działalności biblioterapeutycznej członków Towarzystwa,

● gromadzenie wszelkich prac dotyczących biblioterapii i nauk pokrewnych, ich udostępnianie oraz przygotowanie do publikacji,

● wydawanie „Biuletynu Polskiego Towarzystwa Biblioterapeutycznego”.

Z radością informujemy, że nawiązaliśmy współpracę z Sekcją Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Przyświeca nam ten sam cel i pragniemy połączyć siły, aby biblioterapia zadomowiła się w polskich placówkach leczniczych, opiekuńczych i wychowawczych na stałe.

Ważne informacje i doniesienia drukujemy w Biuletynie Informacyjnym Polskiego Towarzystwa Biblioterapeutycznego „Biblioterapeuta” redagowanym przez zespół

w składzie: Krystyna Hrycyk (red. naczelny), Małgorzata Siemień, Rafał Ćwikowski, Agnieszka Chamera-Nowak. **Tymczasowy adres redakcji: Rafał Ćwikowski, 50-354 Wrocław, ul. Reja 2/16**, a nasi członkowie są też członkami Sekcji. Wymiana doświadczeń i wspólne działania mogą dobrze przysłużyć się idei popularyzacji biblioterapii.

Po pół roku działalności Towarzystwo liczy 47 członków z różnych rejonów kraju, pracujących w różnego typu placówkach i w różnym stopniu związanych z biblioterapią.

Zebrania Towarzystwa odbywają się raz w miesiącu. Każde z nich jest okazją do wymiany doświadczeń oraz wysłuchania referatu, odczytu lub komunikatu z konferencji, w której uczestniczyli nasi członkowie. Do tychczas podczas kolejnych spotkań wysłuchano referatów: Małgorzaty Siemień „*Jak prowadzić biblioterapię z dzieckiem upośledzonym umysłowo i z porażeniem mózgowym?*” i Wandy Kozakiewicz: „*Sacrum w literaturze*”. Wanda Kozakiewicz, pionierka polskiej biblioterapii, jest Członkiem Honorowym Towarzystwa.

Spotkanie kwietniowe uatrakcyjnił wieczór autorski Tadeusza Geniusza, niepełno-

sprawnego poety, który obiecał także wygłosić, na jednym z kolejnych spotkań, referat o roli książki w życiu pensjonariuszy domu opieki społecznej. Na spotkaniu czerwcowym oprócz bieżących spraw i zaakceptowaniu planu pracy na II połowę roku, będzie miała miejsce promocja poradnika dla nauczycieli i bibliotekarzy szkolnych, autorstwa I. Boreckiej „*Biblioterapia w szkole*”. W ostatnich dniach września Irena Borecka i Lidia Ippoldt poprowadzą warsztat biblioterapeutyczny dla początkujących biblioterapeutów. Będą to dwudniowe zajęcia w Szczawnie Zdroju połączone z promocją ich książki pt.: „*Co czytać, aby lepiej radzić sobie w życiu*”, adresowanej do szerokiego kręgu odbiorców. Książka ta wyrosła z inspiracji członków Towarzystwa a sponsorowana jest przez Pomaturalne Studium Animatorów Kultury i Bibliotekarzy. Dodatkowymi informacjami na temat działalności Towarzystwa służą:

prezes **Małgorzata Siemień** — kontakt telefoniczny: Wrocław (071) 558893 lub (071) 5554456 (praca) i wiceprezes **Irena Borecka** — Wałbrzych (074) 438558.

Ukazuje się od maja 1992 r.

Notes

wydawniczy

W każdym numerze:

- zapowiedzi wydawnicze
Centrum Informacji o Książce
- największy w kraju, liczący około 1000 tytułów zestaw nowości wydawniczych
- bestsellery hurtowni - cykliczna analiza wyników sprzedaży w największych firmach dystrybucyjnych
- publicystyka poświęcona problemom ruchu wydawniczego
- kronika: co słychać w branży?
- problemy bibliotek

Adres redakcji: 00-849 Warszawa, ul. Pereca 13/19 m. 713

**MIESIĘCZNIK
WYDAWCÓW,
KSIĘGARZY,
BIBLIOTEKARZY,
HURTOWNIKÓW**

**I WSZYSTKICH
ZAINTERESOWANYCH
RYNKIEM KSIĄŻKI**

oferujemy prenumeratę

tel./fax 624-84-24

Krystyna Szubka

Australijskie biblioteki w Brisbane

Cz. 3. Biblioteka Uniwersytetu Queenslandzkiego

Biblioteka Uniwersytetu Queenslandzkiego w Brisbane jest pierwszą biblioteką, z którą zetknęłam się w czasie mojego pobytu w Australii.

Jest ona zlokalizowana w dzielnicy St. Lucia i należy do największych bibliotek tego stanu zapewniających dostęp do katalogu online za pomocą terminali bibliotecznych czy sieci uniwersyteckiej oraz przez Internet z każdego miejsca na świecie. Przypomina bardziej korporację, na którą składają się: biblioteka główna oraz 12 bibliotek specjalistycznych. Ich łączne zbiory zawierają więcej niż 1,7 mln woluminów książek, 9500 kaset wideo, 100 CD-ROM-ów, zbiór mikrofilmów i oprogramowań komputerowych oraz kolekcję 22 tys. tytułów periodyków. Najbardziej cenne to zbiory literatury australijskiej oraz czasopisma i książki dotyczące Australii.

Bibliotekę obsługuje zespół 250 osób, zajmujący się udzielaniem informacji, wspomagający poszukiwania zbiorów, zapewnia-

jący szybkie i poprawne ustawienie na półkach około 2 kilometrów książek każdego tygodnia, wypożyczający powyżej miliona pozycji każdego roku, odpowiadający na więcej niż 200 tys. kwerend, dbający o wysoką jakość i sprawność sprzętu oraz wspomagający i inspirujący czytelnika. Wykonując swe prace, większość bibliotekarzy jest niewidoczna dla użytkownika, za wyjątkiem takich stanowisk jak wypożyczalnia czy punkty informacyjne, do których czytelnik zwraca się o pomoc lub poradę.

Jednym z wielu zadań bibliotekarzy jest szkolenie czytelników biblioteki. W Uniwersytecie Queenslandzkim studium studenci niemalże z całego świata, w tym liczne rzesze z Azji. Wielu z nich nie potrafi korzystać z biblioteki tego formatu, stąd potrzeba ich doszkolenia. Szkolenia są nieodpłatne i dobrowolne. Przy wejściu do biblioteki umieszczona jest informacja o cyklach i godzinach szkoleń; każdy zainteresowany może wpisać się na odpowiednią listę. Liczba miejsc na sesjach jest limitowana liczbą komputerów (12). Dla zupełnych laików komputerowych przy wejściu do katalogów umieszczone są dwa komputery ustawione na prostym programie uczącym podstawowych operacji w Windows i dającym także ogólną orientację o pracy komputera.

Biblioteki są klimatyzowane i przystosowane do obsługi czytelników niepełnosprawnych. Oprócz czytelników ogólnych oraz przytulnych i wygodnych miejsc do studiowania w różnych miejscach biblioteki, dostępne są także pojedyncze gabinety do indywidualnej pracy oraz miejsca do spotkań z przyjaciółmi.

Proces poszukiwań konkretnych pozycji ze zbiorów rozpoczyna się od ich zlokalizowania w katalogu online w jednym z terminali bibliotecznych zgromadzonych w sali katalogowej blisko wejścia głównego (ok.

20 szt.) lub w jednym z wielu pojedynczych terminali umieszczonych w różnych miejscach przy zbiorach. Dwóch bibliotekarzy w punkcie informacyjnym służy pomocą czytelnikom w wyszukiwaniu, szczególnie tym ze słabą orientacją lub potrzebującym wyspecjalizowanej informacji. Otwarty dostęp do półek umożliwia przejrzanie poszukiwanych pozycji na miejscu, co pozwala wyeliminować pozycje niepotrzebne oraz daje możliwość odręcznego skopiowania wybranej części dzieła. Karta czytelnicza jest kluczem do konta czytelnika. Pióro świetlne bibliotekarza w wypożyczalni, czytując kod z karty, otwiera konto wypożyczającego, do którego zostają wpisane wybrane materiały przy użyciu tegoż samego pióra świetlnego. Po umieszczeniu wybranych pozycji na koncie czytelnika, bibliotekarz je odmagnesowuje, stemplując na karcie książki termin ich zwrotu.

Poza udostępnianiem własnych zbiorów biblioteka uniwersytecka pośredniczy w wypożyczeniach międzybibliotecznych. Czas oczekiwania na książkę z innej biblioteki może przeciągnąć się od tygodnia do miesiąca. O nadejściu poszukiwanej pozycji czytelnik otrzymuje pisemne lub elektroniczne (jeśli posiada konto e-mailowe) powiadomienie. Termin zwrotu takiej pozycji jest ściśle przestrzegany, a określa go biblioteka posiadająca prawo własności wypożyczonej książki. Biblioteka uniwersytecka przekazuje taką pozycję w ręce czytelnika w specjalnej oprawie z wydrukiem: wypożyczenie międzybiblioteczne.

Nieodpłatne prawo do korzystania ze zbiorów tej biblioteki mają wykładowcy i studenci tegoż uniwersytetu na podstawie numerów identyfikacyjnych studenta lub pracownika. Czytelnicy spoza uniwersytetu mogą uzyskać ograniczone prawa czytelnika za specjalną odpłatnością.

Wypożyczać można niemalże wszystkie materiały z wyjątkiem zbiorów specjalnych, oznaczonych identyfikatorem „nie do wypożyczenia”. Przy materiałach multimedialnych sprawdza się, czy znajdują się w zbiorach bibliotek wydziałowych. Dla studentów, emerytowanych profesorów oraz czytelników spoza uniwersytetu standardowy okres wypożyczeń z księgozbioru badawczego wynosi 14 dni (dla 12 pozycji). Niektóre zbiory (np. podręczniki) można wypożyczać na okres od 3 do 7 dni, inne tylko

na noc, a jeszcze inne (np. lektury obowiązkowe oznaczone specjalną nalepką i składowane na osobnym regale) na czas od 2 do 4 godzin. Inni czytelnicy mają wydłużony standardowy okres wypożyczeń od miesiąca do 1 semestru i odpowiednio do tego zwiększoną liczbę pozycji do wypożyczenia aż do 40 sztuk. Należy dodać, że wszystkie terminy wypożyczeń mogą być przez bibliotekę przerwane i skrócone, jeśli istnieje zapotrzebowanie na daną pozycję ze strony innego czytelnika. Biblioteka nie może jednak udzielać informacji o czytelnikach, którzy wypożyczyli poszukiwaną pozycję.

Jedynie standardowy okres wypożyczeń można przedłużyć maksymalnie dwa razy, natomiast pozostałe rodzaje wypożyczeń nie są prolongowane. Przedłużenia można dokonać na różne sposoby: osobiście w bibliotece, poprzez telefon lub drogą elektroniczną do działu wypożyczeń biblioteki, albo też bezpośrednio za pomocą numeru karty czytelniczej poprzez sieć komputerową. Liczba dopuszczalnych przedłużeń jest zaprogramowana zgodnie z obowiązującymi zasadami, tak więc komputer odmówi nieprawnych przedłużeń.

Przetrzymywanie materiałów bibliotecznych pociąga za sobą kary pieniężne.

Zagubienie lub zniszczenie materiału bibliotecznego pociąga za sobą obciążenie finansowe czytelnika o kosztach pozyskania pozycji zastępczej plus łączne koszty administracyjne w wysokości 20 dolarów.

Zwrotu wypożyczonych materiałów bibliotecznych można dokonać na dwa sposoby: dostarczyć do działu wypożyczeń lub wrzucić do zsypu zwrotów umieszczonego przy drzwiach wejściowych, czynnego bez ograniczeń czasowych. Przy tej operacji niepotrzebne są żadne dane o czytelniku. Sczytany przez bibliotekarza za pomocą pióra świetlnego kod umieszczony na pasku książki lokuje zwróconą jednostkę w przyporządkowanym jej koncie czytelniczym.

Naczelnym posłannictwem biblioteki jest sprawne przekazywanie informacji poprzez prowadzenie stale modyfikowanych usług informacyjnych, wspomaganych programami najwyższej jakości oraz koncentrowanie się na działaniach czytelnicznych. Najbardziej efektywny i wyczerpujący sposób wykorzystania źródeł oraz realizacja potrzeb czytelnicznych wiążą się ściśle z misją uni-

wersytetu i zobowiązują do najwyższej jakości profesjonalizmu w pracy bibliotekarzy. Elastyczność i innowacyjność bibliotekarzy kreują pozytywną postawę dla zmian, odkrywanie stale nowych trendów oraz odpowiadanie na nowe wyzwania. Cała ta współzależność i współpraca jest możliwa tylko przy otwartej komunikatywności, pomiędzy pracownikami biblioteki

i czytelnikami. To zaś wiąże się nieprzerwanie ze stałym procesem doształcania personelu biblioteki, sprawiedliwym i uprzejmym wzajemnym traktowaniem się oraz z szacunkiem i tolerancją dla czytelnika.

Autorka jest kustoszem
w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej
w Lublinie

ŚWIAT KSIĄŻKI DZIECIĘCEJ

Recenzje, komunikaty, relacje

Relacje

■ Spotkanie nad morzem. III Międzynarodowa Konferencja „Morze i literatura dla dzieci”.

Morze jest stałym, rzec można odwiecznym i zawsze atrakcyjnym literacko tematem. Książki o tej problematyce nieodmiennie cieszą się zainteresowaniem czytelników. Jednocześnie jest to temat tak obszerny, że stał się hasłem wywoławczym dla cyklu spotkań badaczy literatury dziecięcej z krajów nadbałtyckich. Ponieważ wiele spraw nas dzieli, tym cenniejsze wydaje się poszukiwanie, także w literaturze, tego co wspólne.

Dlatego już po raz trzeci odbyła się międzynarodowa konferencja pt. „Morze i literatura dla dzieci”. Jak tradycja nakazuje zorganizowano ją nad morzem, w Kłajpedzie przez Centrum Literatury Dziecięcej Litewskiej Biblioteki Narodowej, Litewską Sekcję IBBY i kłajpedzki Dom Sztuki. Udział wzięli przedstawiciele krajów nadbałtyckich z Litwy, Łotwy, Rosji i Polski. Sesja była jednym z elementów bogatego programu kłajpedzkich „Dni Morza”. Program sesji obejmował trzy bloki tematyczne. Pierwszy z nich poświęcony był twórczości Juliusza Verne’a, przekładom książek tego autora na język litewski, recepcji utworów pisarza. Pojawiło się pytanie czy proza Juliusza Verne’a jest jeszcze atrakcyjna dla

współczesnego czytelnika. Z krótkiego sondażu czytelniczego wynikało, że dzieci niezbyt chętnie sięgają po utwory tego XIX-wiecznego pisarza. Dlatego dwa wystąpienia były poświęcone formom pracy z dziećmi (zajęcia w szkole, organizacja wystaw itp.) promującym twórczość Verne’a. Ciekawy, choć niezwiązany już z pisarstwem Verne program zaprezentowała dyrektor Łotewskiego Centrum Literatury dla Dzieci Sylwia Tretiakowa. Mówiła o zorganizowanym w bibliotece Centrum obozie czytelniczym, w którym uczestniczyło 24 dzieci w wieku od 9 do 14 lat. Wśród codziennych zajęć wydawano gazetki, powstał też klub „Matylda”, skupiający wielbicieli książek R. Dahla; dzieci pracowały nad filmem animowanym. Największą atrakcją było spędzenie całej nocy w bibliotece połączone z opowieściami o strachach, duchach i innych upiorach. Pracownicy Centrum i pomagający im wolontariusze planują już następny obóz.

Drugi blok tematyczny konferencji obejmował analizy utworów dla dzieci o tematyce morskiej z literatur w poszczególnych krajach. W tej części zaprezentowano dwa referaty z Polski. **Danuta Świerczyńska-Jelonek** z Uniwersytetu Warszawskiego mówiła o „Spotkaniu nad morzem” Jadwigi Korczakowskiej, **Grażyna Lewandowicz** z Biblioteki Narodowej o „Wielkiej Bramie” Kornela Makuszyńskiego, podejmując niełatwy temat wyznaczony hasłami „polityka i morze”. Oba referaty spotkały się z dużym

zainteresowaniem. Referentki z St. Petersburga przedstawiły symbole i topikę morską w rosyjskiej literaturze dla dzieci.

Trzeci krąg zagadnień, wokół których skupiły się referaty i dyskusja dotyczył symboliki morza w książce Tove Jansson „*Tatus Muminka i morze*”. Nie po raz pierwszy ujawniła się wielowarstwowość książek Jansson i różne możliwości interpretacji tekstów tej znakomitej fińskiej pisarki. Uczestnicy uznali „*Tatusia Muminka i morze*” za książkę poświęconą przede wszystkim problemowi dojrzewania, tak dorosłych jak i dzieci.

Na sesji zaprezentowano wydrukowane tomy materiałów z dwóch poprzednich konferencji oraz nowy numer litewskiego czasopisma o literaturze dla dzieci „*Rubinaitis*”. Mogłyśmy się także zapoznać z organizacją centrów literatury dla dzieci na Łotwie i na Litwie. Oba działają, co jest

warte podkreślenia, w ramach Bibliotek Narodowych. Interesujące mogą być także dane o litewskich wydawcach książek dla dzieci. W 1997 r. na Litwie działało 62 wydawców publikujących książki dla dzieci i młodzieży, opublikowano 321 tytułów książek. Najwięcej tytułów wydało wydawnictwo Egmont Lietuva — 44 tytuły, wydawnictwo Trys nykstukai — 39 tytułów. Wśród tych 321 tytułów było 140 książek autorów litewskich, w tym 101 ukazało się po raz pierwszy (dane za: „*Rubinaitis*” 1998 nr 1).

W trakcie konferencji cenne były rozmowy na temat zmian w literaturze i na rynku wydawniczym książek dla dzieci w krajach nadbałtyckich, wspólna wymiana poglądów i troska o rozwój czytelnictwa.

Grażyna Lewandowicz — IKiCz BN

Recenzje

■ Nowa powieść Małgorzaty Musierowicz

Nazwisko tej pisarki automatycznie gwarantuje sukces. Perypetie sympatycznych na ogół nastolatków już od przeszło dwudziestu lat przyciągają czytelników. Nie inaczej będzie zapewne i tym razem.

Niestety, „*Imieniny*”, najnowsza powieść popularnej autorki, chyba rozczaruje większość miłośników jej książek... A przecież zawiera ona wszystkie te składniki, które zapewniały popularność wcześniejszym powieściom: niepewną siebie, pozornie brzydką dziewczynę, fascynującego, pozornie niedostępnego chłopaka, sympatycznych i kochających rodziców (acz także pozornie obojętnych) no i niezawodną rodzinę Borejków. Otóż to, rodzinę Borejków... Prawdę powiedziawszy, stała się ona w „*Imieninach*” karykaturą samej siebie i wygląda to trochę tak, jakby Musierowicz znudziła się Borejkami i postanowiła zniszczyć ich „image”.

Oczywiście, skoro główną bohaterką jest Laura, córka i wnuczka rodu Borejków, trudno było uniknąć ukazywania ich. Jednak jest tych Borejków po prostu zbyt wielu, wierny czytelnik zna ich od lat i niczym nowym go nie zaskoczą, najwyżej znudzą. Mama Borejkowa ciągle jest szczę-

śliwa absolutnie i bez zastrzeżeń, chociaż jej codzienna egzystencja wykończyłaby szybko realną kobietę; Gabriela jest stuprocentową optymistką, zadowoloną ze swego zatopionego w pracy komputerowej małżonka, Natalia zaś (dawna Nutria) nadal nie może się zdecydować, którego z dwóch adoratorów wybrać i poślubić (a zakładanie rodziny i spędzanie życia z jednym tylko małżonkiem jest w świecie Borejków czymś oczywistym). Jedyną naprawdę interesującą osobką jawi się tajemnicza i trochę niesamowita Róża, zwana Tygrysiem. Jej głęboki kompleks dziecka niekochanego i tęsknota za nieznanym ojcem wzrusza i zasmuca...

Jednak żaden z członków tej zacnej poznańskiej rodziny nie jest tak denerwujący jak tata Borejko. Otóż w końcowej partii „*Imienin*” senior rodu miał atak serca. Nawet jednak w ostatnich (jak mniemał) chwilach na tym padole papa Borejko pozostał sobą. Ćwiczył mianowicie tzw. ostatnie słowa. I to już wydało mi się lekką przesadą.

Przykro to wszystko pisać, bo zawsze z niecierpliwością czekałam na nową powieść Małgorzaty Musierowicz... Myślę jednak, że pora pomyśleć o odświeżeniu cyklu poznańskiego.

Z tymi wszystkimi zastrzeżeniami, książkę przeczytałam, bo ciągle miałam nadzieję, że COŚ się jednak przełamie i dalej będzie

ciekawiej. Chociaż jednak tym razem rozczarowałam się, mam nadzieję, że ostatnia powieść (no, ostatnie dwie powieści) to chwilowy spadek formy, do którego każdy pisarz ma prawo, zwłaszcza jeśli pisze tak dużo, a nie ogranicza się tylko do beletrystyki i udziela się również na niwie dziennikarskiej.

Życzę więc pani Musierowicz sukcesu następnym razem, bo przecież jej powieści mieszczą się na przecięciu dróg, którymi chadzali: Lucy Maud Montgomery i Kornel Makuszyński, a może także Astrid Lindgren. Ja dorzuciłabym do tego jeszcze Marię Rodziewiczównę. I choć może Małgorzata Musierowicz nie byłaby z tych porównań zadowolona (zwłaszcza z ostatniego) to chyba nie jest źle być pisarzem popularnym i autentycznie lubianym. Zbyt wielu mamy pisarzy, których MUSIMY podziwiać i uważać za wybitnych. Dobrze mieć takich, do których czytania nikt nas nie zmusza.

Lidia Błaszczyk

M. Musierowicz: *Imieniny*. Łódź: Akapit Press, 1998.

■ Łazikanty J. R. R. Tolkiena

Jest to opowieść wydana przez „Prószyńskiego i S-kę” — spodoba się nie tylko wielbicielom talentu tego pisarza, lecz także młodym czytelnikom gustującym w fantastyce baśniowej uprawianej swego czasu przez takie pisarki angielskie, jak Edith Nesbit, czy Pamela L. Travers.

Wdzięczną bajkę o zaczarowanym psie napisał Tolkien na zamówienie chwili. Przybывая wraz z rodziną nad morzem opowiedział ją swemu synowi Michaelowi, zropaczonemu po utracie ulubionej zabawki — miniaturowego czarno-białego pieska z ołowiu. Potem historię wielokrotnie rozwijał i uzupełniał, jak to zwykł czynić z większością swoich utworów. Wypełnił ją właściwymi swemu stylowi słownymi gramami, alu-

zjami do mitów i legend, cytatami z dawnej i współczesnej literatury, a także z własnego legendarium, nad którym pracował, jak wiemy, przez całe swoje życie. Bez tego opowieść o psie Łaziku zamienionym w zabawkę przez zirytowanego czarodzieja byłaby tylko jedną z wielu bajkowych historii, a tak staje się jeszcze jedną literacką przypowieścią zdolną zaspokoić najwybredniej-sze gusta.

Nieszczęsny Łazik — po próbie działania kolejnych magicznych sztuczek — staje się na powrót żywym psem, tyle że miniaturowym, niczym zabawka. W tej postaci trafia na Księżyc i na tętniące podwodnym życiem dno oceanu. Uparty w swoim dążeniu do upragnionego szczęścia — odzyskania właściwych rozmiarów — nie gardzi wszakże rozkosznymi i pouczającymi przygodami, które stają się jego udziałem. Jednym słowem, pechowe zdarzenie, jakim było urażenie nerwowego czarodzieja, co dało w efekcie niewygodną zmianę zewnętrznej postaci, stało się przyczyną wielu zdarzeń, bez których życie Łazikantego (wyjaśnienie tej formy imienia znajdziemy w tekście) byłoby o wiele nudniejsze i uboższe.

Zachęcam do lektury tej opowieści, pełnej księżycowych promieni i morskich wrózek, a także do poznania towarzyszących tekstowi ilustracji autorstwa samego Tolkiena. Dwie z nich to szkice piórkami, kolejne dwie to akwarele, a jedna, najmniej dopracowana — to rysunek kredkami. Ilustracje, choć niejednolite i najwyraźniej nie przeznaczone do druku, stanowią nastrojowe uzupełnienie baśniowego tekstu.

Ewa Gruda

Autorki recenzji pracują
w Muzeum Książki Dziecięcej
Bibl. Publ. m.st. Warszawy —
Biblioteki Głównej

J. R. R. Tolkien: *Łazikanty*. Przekł. Paulina Braiter. Warszawa: „Prószyński i S-ka”, 1998.

INFORMUJEMY AUTORÓW, że dysponując niewielką objętością numerów nie możemy kwalifikować do druku artykułów przekraczających 10 znormalizowanych stron (30 wierszy na 1 stronie) maszynopisu. Zastrzegamy sobie prawo do skracania, adiustacji tekstów, nadawania własnych tytułów. Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Maria Giemza-Żurawska

„Z niego my wszyscy...” Adam Mickiewicz w twórczości pisarzy polskich XX wieku

Lekcja biblioteczna

Uwagi metodyczne

Lekcja biblioteczna przeznaczona jest dla klas II szkół średnich — w związku z programem nauczania języka polskiego; można ją jednak przeprowadzić w innych, starszych klasach.

Lekcję należy przeprowadzić w czytelniku lub pomieszczeniu z łatwym dostępem do księgozbioru podręcznego, z pomocą nauczyciela języka polskiego.

Integralną część lekcji stanowić będzie wystawka książek. Powinna ona składać się z trzech części:

1) utwory Adama Mickiewicza (różne wydania — chodzi o to, aby zobrazować stałą obecność tej twórczości w literaturze polskiej);

2) opracowania literaturoznawcze;

3) książki o Mickiewiczu i jego twórczości autorstwa dwudziestowiecznych pisarzy polskich.

W lekcji zostaną wykorzystane niektóre z wystawionych książek oraz kompendia historycznoliterackie z księgozbioru podręcznego.

Tematu tytułowego, rzecz jasna nie da się omówić w sposób wyczerpujący — do tradycji Mickiewiczowskiej ustosunkowuje się praktycznie (niekoniecznie, werbalizując swą postawę) większość twórców. Chodzi tu raczej o zasygnalizowanie istnienia tego zjawiska.

Cele lekcji

— poszerzenie wiadomości o życiu i twórczości poety oraz funkcjonowaniu jego dzieł, myśli i legendy w kulturze polskiej,

— doskonalenie umiejętności korzystania z warsztatu bibliograficznego oraz wyszukiwania potrzebnych informacji; poprawne formułowanie wypowiedzi.

Plan lekcji

1. Prezentacja tematu¹ i celu lekcji. W nawiązaniu do 200. rocznicy narodzin poety postawienie pytania, czy i w jaki sposób dzieło Mickiewicza wywiera na nas wpływ. Próba odpowiedzi na to pytanie są prezentowane fragmenty wypowiedzi pisarzy i krytyków, ale uczniowie oczywiście powinni wyrazić także własne odczucia i spostrzeżenia.

2. Obejrzenie przez uczniów wystawki. Krótka charakterystyka wystawianych książek i zasady ich ekspozycji dokonana przez prowadzącego zajęcia.

¹ Autor cytatu: Zygmunt Krasiński.

3. Rozdanie kart z zadaniami dla poszczególnych grup. Omówienie poleceń.

4. Praca w grupach (w razie potrzeby — indywidualnie — pomoc przy sporządzaniu opisu bibliograficznego, notatki itp.).

5. Przygotowanie odpowiedzi na postawione pytania.

6. Podsumowanie lekcji.

7. „Część artystyczna”; odszukanie bezpośrednich nawiązań do Mickiewicza w poezji polskiej. Odczytanie jakiegoś utworu, najlepiej z tych „łżejszych”; np. złośliwej parodii Boya Żeleńskiego „*Polaty się lzy me czyste, rześiste*” lub pogodnej „*Ofiary świerzopa*” Gałczyńskiego.

Zadania dla grup

Grupa I

Znajdź w księgozbiorze podręcznym książkę „*Literatura polska: przewodnik encyklopedyczny*”. T. 1, a w niej hasło: Mickiewicz Adam.

Sporządź zwięzłą notatkę bibliograficzną.

Grupa II

W książce Jana Tomkowskiego „*Literatura polska*” (znajduje się w księgozbiorze podręcznym) odszukaj omówienia najważniejszych utworów Adama Mickiewicza.

W kilkudziesięciu notatkach przedstaw ich formę i treść.

Grupa III

Weź z wystawki książkę Eligiusza Szymańskiego „*Adam Mickiewicz: kreacja autolegendy*”.

Przeczytaj i streść ostatni rozdział (*Zakończenie*), uwzględniając następujące zagadnienia:

— kreacja legend i mitów w literaturze romantycznej,

— legenda Adama Mickiewicza — osobista autokreacja wieszca w jego utworach; jego „program lektury”.

Grupa IV

Przynies z wystawy książkę Marii Janion „*Gorączka romantyczna*”.

Wyjaśnij (na podstawie *Wprowadzenia*) tytuł.

Przejrzyj rozdział V: *Wieszcz i słuchacze*; spróbuj omówić zjawisko epigonizmu wobec Mickiewicza; dlaczego poeta znalazł

tak wielu naśladowców i jakiego nurtu jego twórczości dotyczy to zjawisko?

Grupa V

W książce Jacka Łukasiewicza „*Mickiewicz*”, znajdującej się na wystawie, odszukaj i streść rozdział VII; *Pośmiertne życie „Mickiewicza”*:

— scharakteryzuj używanie (i nadużywanie) dzieł, biografii, legendy poety, zarówno w edukacji patriotycznej Polaków jak i w celach wręcz komercyjnych,

— wymień najważniejszych interpretatorów jego twórczości (badaczy literatury oraz pisarzy) i zmiany, zależnie od potrzeb epoki, w widzeniu jego dzieła,

— wyjaśnij, na czym polega podkreślany przez Łukasiewicza ścisły związek poezji Mickiewicza z naturą polskiego języka,

— omów zjawisko kultu poety i „odbrązowiania”; dlaczego zarówno potocznie jak i w encyklopediach nazywa się Mickiewicza „największym polskim poetą?”

Grupa VI

W dowolnie wybranym (możliwie najnowszym) słowniku przejrzyj noty dotyczące: Stanisława Wyspiańskiego, Stefana Żeromskiego, Jana Lechonia, Juliana Przybosa, Czesława Miłosza, Mirona Białoszewskiego, Marii Dąbrowskiej, Mieczysława Jastruna, Jarosława Iwaszkiewicza, Jarosława Marka Rymkiewicza, Stefana Chwina (z braku czasu część nazwisk można pominąć). Zwróć uwagę na to, jak różni są to pisarze i jak odmienne muszą być ich widzenia Mickiewicza.

Grupa VII

Z wystawy przynieś „*Księgę w 170. rocznicę wydania »Ballad i romansów« Adama Mickiewicza*”. Przeczytaj artykuł Aliny Witkowskiej „*Czytanie Mickiewicza dzisiaj*”.

Scharakteryzuj dwie najważniejsze, według autorki, reinterpretacje twórczości poety przez poetów współczesnych.

1) Jarosława Marka Rymkiewicza,

2) Czesława Miłosza.

Jeżeli wystarczy ci czasu, uzupełnij swą wypowiedź o cytaty ze znajdujących się również na wystawie: „*Ziemi Ulro*” Miłosza i książce — wywiadzie Adama Poprawy z Jarosławem Markiem Rymkiewiczem „*Mickiewicz czyli wszystko*”.

Grupa VIII

W „Słowniku literatury polskiej XIX wieku” (księgozbiór podręczny) znajdź hasło: Wallenrodyzm. Scharakteryzuj to pojęcie i jego historię.

Grupa IX

Esej Mieczysława Rokosza „Pan Tadeusz – książka wpisana w losy narodu” znajduje się w „Księdze w 170. rocznicę wydania »Ballad i romansów«” (wystawa) — opisz pokrótce dzieje literackie i narodowe tego poematu.

Bibliografia

Boy: *Słówka*. Kraków 1983

Chwin Stefan: *Literatura a zdrada*. Kraków 1993

Galczyński Konstanty Ildefons: *Siódme niebo*. Warszawa 1970

Janion Maria: *Gorączka romantyczna*. Warszawa 1975

Księga w 170. rocznicę wydania „Ballad i romansów” Adama Mickiewicza / pod red. J. Kolbuszewskiego. Wrocław 1993

Literatura polska: przewodnik encyklopedyczny. Warszawa 1985

Łukasiewicz Jacek: *Mickiewicz*. Wrocław 1996
Mickiewicz czyli wszystko / z Jarosławem Rymkiewiczem rozmawia Adam Poprawa. Warszawa 1994

Miłosz Czesław: *Ziemia Ulro*. Warszawa 1982
Słownik literatury polskiej XIX wieku. Wrocław 1995

Słownik literatury polskiej XX wieku. Wrocław 1992

Szymanis Eligiusz: *Adam Mickiewicz; kreacja autolegendy*. Wrocław 1992

Tomkowski Jan: *Literatura polska*. Warszawa 1993

Wydawnictwa encyklopedyczne wymienione w bibliografii można, w razie potrzeby, zastąpić innymi znajdującymi się w bibliotece.

Autorka pracuje

w Dziale Instrukcyjno-Metodycznym WBP
w Poznaniu

Z żałobnej karty

ZOFIA POPRAWA (1907-1993)

Na dzień 16 marca 1998 roku przypada piąta rocznica śmierci Zofii Poprawy, zasłużonej nauczycielki i założycielki Biblioteki Pedagogicznej w Choszcznie.

Urodziła się 12 grudnia 1907 roku w Pułankach. W 1930 r. ukończyła Seminarium Nauczycielskie w Wieliczce i rozpoczęła pracę w szkołach podstawowych na kresach wschodnich. Okres okupacji przeżyła w Michaliskach, gdzie pracowała w szkole.

W latach 1946-1949 pełniła funkcję kierownika Szkoły Podstawowej w Zieleniewie, a następnie w Szkole Podstawowej Nr 1 w Choszcznie, gdzie założyła Bibliotekę Pedagogiczną i pełniła w niej również funkcję bibliotekarza biblioteki szkolnej i pedagogicznej. Jej zadaniem było organizowanie samego warsztatu pracy (sprzęt, lokal) i gromadzenie zbiorów oraz nawiązywanie

i utrzymywanie indywidualnych kontaktów z czytelnikami. Dyżury w Bibliotece Pedagogicznej były codzienne, również w niedzielę. Nauczyciele z powiatu, zwłaszcza z bardziej odległych miejscowości, ze względu na trudności komunikacyjne i krótki czas udostępniania zbiorów, mieli wówczas możliwość korzystania z biblioteki.

W 1967 r., po 37 latach pracy (w wieku 60 lat), przeszła na emeryturę, ucząc w Szkole Podstawowej Nr 3 w Choszcznie na pół etatu języka polskiego, a później historii. Bardzo przeżyła rozstanie ze szkołą w 1986 r.

Nauczyciele nie zapomnieli o pani Zofii po jej odejściu ze szkoły. Była silną osobowością, odważną, często kontrowersyjną. U uczniów budziła bardzo różne reakcje. Jedni kochali ją i podziwiali. Inni mieli jej za złe nadmierne wymagania, upór i konsekwencję. Jako bibliotekarka solidnie rozliczała z przeczytanej lektury. Nikt nie odważał się zwrócić książki, nie dowiedziawszy się najpierw, jak się zaczyna i kończy. Biedni byli także uczniowie piszący jak „kura pazurem”. Jeden z moich znajomych, nie mogąc zaspokoić wymagań pani Zofii w dziedzinie kaligrafii, zaczął pisać drukowanymi literami.

Nie przywiązywała wagi do spraw materialnych. Żyła w niezwykłych, spartańskich warunkach; mieszkanie nie posiadało centralnego ogrzewania, a w piecu kaflowym rzadko paliła. Prowadziła życie skromne graniczące z nędzą, ale równocześnie potrafiła wysłać znaczne sumy pieniężne na cele charytatywne np. na dzieci głodujące w Afryce. Chcąc zobrazować Jej ofiarność, należy podać przykład z 1984 r., gdzie z emerytury, która wynosiła 10 tys. zł — 5 tys. przeznaczała na pomoc innym ludziom. Wysyłała też pieniądze do Pieniężna za dusze zmarłych, którzy jej w życiu po-

mogli. Sponsorowała kształcenie misjonarzy i wybranych seminarzystów. Cechowała ją wysoka kultura bycia. Zapraszana, zawsze przynosiła prezenty. Z podróży swoim znajomym przywoziła upominki. Chciała nauczyć młodzież dobrego obyczaju i kultury, zwłaszcza form zachowania się, a przede wszystkim szacunku do osób starszych. Była solidna, zawsze przygotowana do lekcji. Rolę wychowawcy pełniła do późnej starości.

Zasłużyła na nasz szacunek. Jest pochowana na Cmentarzu Komunalnym w Choszczynie.

Maria Gigiel

Listy

Szanowna Redakcjo!

Bardzo proszę o uzyskanie kilku odpowiedzi na moje pytania, ponieważ nigdzie nie mogę uzyskać prawnej odpowiedzi na nurtujące mnie pytania. Od kilku lat pracuję w bibliotece szkolnej lecz na stanowisku nauczyciela, bo godzin bibliotecznych mam 7 (mała szkoła wiejska). Od 15.09.1997 r. do biblioteki szkolnej został dołączony punkt biblioteki gminnej i otrzymałam 20 godz. bibliotecznych, czyli 1/2 etatu bibliotecznego. Moje pierwsze pytanie dotyczy godzin. W innych szkołach, w których biblioteki zostały połączone również zostały ujednoczone godz. łącznie, czyli bibliotekarze mają po 20 godz. Czy za te 1/2 etatu w bibliotece podlegającej tak samo, jak i i szkoła, Urzędowi Gminy przysługuje mi tzw. trzynastka za 1997 r. Moje ostatnie pytanie dotyczy urlopu wypoczynkowego. Pracuję tylko trzy dni — tzn. te 20 godz. mam tak rozłożone. Ile wobec tego przysługuje mi urlopu wypoczynkowego i czy wlicza się do niego wolne soboty. Bardzo proszę o przysłanie mi pisemnej odpowiedzi na mój adres domowy.

(nazwisko i adres do wiadomości redakcji)

Informacje w liście dotyczące zatrudnienia Pani (rodzaju instytucji) są na tyle niepełne, że trudno udzielić na postawione przez Panią pytania oczekiwanej i właściwej odpowiedzi.

Jeżeli jest Pani zatrudniona w gminnej instytucji kultury lub jej filii, do których należy biblioteka publiczna lub jej filia połączona z biblioteką szkolną, w myśl art. 18 i 19 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. (Tekst jedno-

lity; Dz. U. z 1997 r. Nr 110, poz. 721) — w połączonej instytucji obowiązują prawa i obowiązki ustalone dla pracowników instytucji kultury w zakresie wymiaru czasu pracy, wynagrodzenia, wymagań kwalifikacyjnych do zajmowania określonych stanowisk bibliotekarskich, urlopu itd.

Zatem przyjmując, że jest Pani pracownikiem instytucji kultury (lub jej filii) — obowiązujący w niej czas pracy wynosi 40 lub 42 godziny tygodniowo w pełnym wymiarze czasu pracy. *Załącza się odrębną informację dotyczącą wymiaru czasu pracy w instytucjach kultury, do których należą także biblioteki publiczne.* Informacja została przygotowana przez Departament Ekonomiczny Ministerstwa Kultury i Sztuki, wg stanu obowiązującego w tym czasie. Należy ją więc uzupełnić o wprowadzone później zmiany w przepisach o czasie pracy zawarte w:

1) rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 1994 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie czasu pracy w zakładach pracy (§ 1 nadający nowe brzmienie § 19 rozporządzenia w sprawie czasu pracy) — Dz. U. Nr 140, poz. 768),

2) ustawie z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy — Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (art. 15) — Dz. U. Nr 24, poz. 110.

Cytowane wyżej dokumenty prawne podtrzymują wcześniejszy stan rzeczy.

Jeżeli zaś jest Pani pracownikiem biblioteki szkolnej i do niej została włączona biblioteka lub jej filia, mimo że takie rozwiązanie organizacyjne nie jest przewidziane w cytowanej ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej i jeżeli połączona placówka ma status biblioteki szkolno-publicznej, to obowiązuje Panią

wymiar czasu pracy *nauczyciela-bibliotekarza*, to znaczy 30 godzin tygodniowo w pełnym wymiarze czasu pracy.

Konsekwencją zatrudnienia Pani jako nauczyciela-bibliotekarza lub pracownika instytucji kultury będą także różne świadczenia z tytułu pracy, o które Pani pyta.

Jeżeli na podstawie zawartej umowy o pracę z 15 września 1997 r. została Pani pracownikiem instytucji kultury, uzyskała Pani uprawnienia do *rocznej nagrody z zakładowego funduszu nagród, jeżeli zakład pracy, który Panią zatrudnia ma prawo do tworzenia takiego funduszu*. Zgodnie z § 19 rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 31 marca 1992 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników instytucji kultury prowadzących gospodarkę finansową na zasadach ustalonych dla zakładów budżetowych (Dz. U. Nr 335, poz. 152, z późniejszymi zmianami) w instytucjach kultury w ramach posiadanych środków tworzy się fundusz nagród w wysokości do 3% wynagrodzeń osobowych.

Roczną nagrodę ustala się w wysokości 8,5% sumy wynagrodzeń otrzymanych przez pracownika z tytułu stosunku pracy w ciągu roku, za który jest przyznawana nagroda. Podstawę do ustalenia wysokości nagrody stanowią dokonane w ciągu roku wypłaty pieniężne za czas efektywnie przepracowany oraz wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy. Nagroda przysługuje pracownikowi po przepracowaniu w jednym zakładzie pracy całego roku.

Nagrodę w pełnej wysokości przyznaje się za nienaganną i sumienną pracę oraz rzetelne wykonywanie obowiązków pracowniczych w okresie całego roku kalendarzowego, za który jest przyznawana nagroda. Przy czym należy pamiętać, że Pani jako pracownikowi zatrudnionemu w niepełnym wymiarze czasu pracy wynagrodzenie zasadnicze i inne składniki wynagrodzenia przysługują w wysokości proporcjonalnej do wymiaru czasu pracy określonego w umowie o pracę.

Całość uregulowań prawnych dotyczących *rocznej nagrody z zakładowego funduszu nagród* znajduje się w ustawie z dnia 10 lipca 1985 r. o rocznych nagrodach z zakładowego funduszu nagród w państwowych jednostkach organizacyjnych nie będących przedsiębiorstwami państwowymi (Dz. U. Nr 32, poz. 141, z późniejszymi zmianami) oraz wykonawczym rozporządzeniu

Rady Ministrów z dnia 17 lutego 1986 r. w sprawie rocznych nagród w uspołecznionych zakładach pracy, nie będących państwowymi jednostkami organizacyjnymi oraz w sprawie niektórych wynagrodzeń i świadczeń za czas efektywnie nie przepracowany, stanowiących podstawę ustalenia wysokości nagrody (Dz. U. Nr 5, poz. 29).

Podobnie z uprawnieniem do urlopu wypoczynkowego, jeżeli jest Pani pracownikiem instytucji kultury (lub jej filii) przysługuje jej prawo do corocznego nieprzerwanego, płatnego urlopu wypoczynkowego na podstawie *ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r. Nr 21, poz. 94).*

Wymiar urlopu wynosi: 18 dni roboczych — po roku pracy, 20 dni roboczych — po 6 latach pracy, 26 dni roboczych — po 10 latach pracy. Za dni robocze uważa się wszystkie dni, z wyjątkiem niedziel oraz świąt określonych w odrębnych przepisach. Dodatkowych dni wolnych od pracy nie wlicza się do urlopu.

Do okresu zatrudnienia, od którego zależą prawo do urlopu i wymiar urlopu, wlicza się okresy poprzedniego zatrudnienia, bez względu na przerwę w zatrudnieniu oraz sposób ustania stosunku pracy. Do okresu pracy, od którego zależą wymiar urlopu wlicza się ukończenie: zasadniczej lub innej równorzędnej szkoły zawodowej (nie więcej niż trzy lata), średniej szkoły zawodowej — przewidziany programem nauczania czas trwania nauki, nie więcej niż 5 lat itd. Okresy nauki, o których mowa, nie podlegają sumowaniu.

Pracownikowi zatrudnionemu w niepełnym wymiarze czasu pracy, którego rozkład pracy przewiduje dni pracy i dni, w których nie ma on obowiązku wykonywania pracy, udziela się urlopu wypoczynkowego na dni pracy i dni wolne od pracy w takiej proporcji, w jakiej dni te występują w czasie wykonywania pracy przez pracownika. Stanowi o tym *rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. Nr 2, poz. 14).*

oprac. Krystyna Kuźmińska

Warszawa, 27 lipca 1998 r.

Biuletyn

Krajowej Sekcji Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych SBP już w bibliotekach

Zarząd Krajowej Sekcji Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych SBP informuje o ukazaniu się 2 numeru „Biuletynu” prezentującego problemy stwardnienia rozsianego (SM), informacji o instytucjach świadczących pomoc tej grupie chorych a także książki omawiające tę chorobę i przydatne w pracy terapeutycznej.

Biuletyn rozesłano do instruktorów w wojewódzkich bibliotekach publicznych, odpowiedzialnych za sprawy czytelnictwa chorych i niepełnosprawnych.

Adres: Krajowa Sekcja Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych SBP. Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy — Biblioteka Główna 00-950 Warszawa, ul. Koszykowa 26; tel. 022 628-20-01 wew. 147

Miejska Biblioteka Publiczna w Mszanie Dolnej działa już 50 lat

W dniu 10 czerwca 1998 r. odbyła się uroczysta sesja Rady Miasta z okazji Jubileuszu 50-lecia Miejskiej Biblioteki w Mszanie Dolnej.

W uroczystości udział wzięli: byli kierownicy Biblioteki Anna Zdanowska i Stanisława Bućko, wszyscy bibliotekarze, którzy tworzyli i tworzą obecną Książnicę, władze wojewódzkie i samorządowe oraz liczni czytelnicy.

Były listy gratulacyjne od wojewody nowosądeckiego, od dyrektora WBP w Nowym Sączu Barbary Mardyło, od przewodniczącego Rady Miasta Tadeusza Filipiaka i burmistrza miasta Antoniego Roga oraz liczne dyplomy i upominki.

Uroczystość uświetniły występy dzieci z Przedszkola Nr 1 w Mszanie Dolnej, chór ze Szkoły Podstawowej Nr 1 oraz harcerski zespół z naszego Górczańskiego Hufca.

Eklibrisy zaprojektował zaprzyjaźniony z Biblioteką art. rzeźbiarz Stanisław Dobrowolski a autorem pięknych zdjęć z uroczystości jest Robert Łabuz — miejscowy artysta.

Początek założenia Biblioteki w Mszanie Dolnej wiąże się z Uchwałą Nr 16/48 Gminnej Rady Narodowej w Mszanie Dolnej I z dnia 11 czerwca 1948 r., która mówi: „że w celu podniesienia poziomu kultury na terenie Gminy Mszana Dolna I uchwała się utworzenie Biblioteki. Organizacja Biblio-

Uroczystości jubileuszowe Miejskiej Biblioteki Publicznej w Mszanie Dolnej. Od lewej: Antoni Róg, burmistrz miasta, Małgorzata Mucha, dyr. MBP w Mszanie Dolnej, Tadeusz Filipiak, przewodniczący Rady Miasta

teki zależała od zmian administracyjnych kraju. Była biblioteką gminną, miejską, miasta i gminy, obecnie znowu miejską.

Biblioteka od pierwszych lat istnienia odgrywała istotną rolę w życiu oświatowym i kulturalnym miasta. Z 42 665 vol. (w tym z Wypożyczalni dla dorosłych 34 455 i osobnego Oddziału dla dzieci 8210) korzysta 2330 czytelników. Wypożycza się rocznie 65 520 książek i 5247 czasopism. W ciągu roku biblioteka organizuje około 150 imprez. Najpopularniejsze z nich to: konkursy czytelnicze i plastyczne, spotkania z ciekawymi ludźmi, lekcje biblioteczne, wycieczki do biblioteki, seanse wideo, wystawy, kursy języków obcych, zabawy choinkowe. Stałym elementem jest współpraca ze szkołami, przedszkolami, środowiskami tworzącymi kulturę regionu oraz z ZHP.

Corocznie przeprowadzamy Nieobozową Akcję Letnią i Zimową, organizując konkursy, zabawy, seanse wideo itp.

Z okazji Jubileuszu Rada Miasta ufundowała Bibliotece komputer.

Historia biblioteki to również ludzie, ich wiedza, umiejętności i osobiste zaangażowanie, wspólny dorobek bibliotekarzy i osób, które w minionym półwieczu swój

los związały z tą instytucją. Wśród nich należy wymienić: Stanisławę Szyszkowską — pierwszą kierowniczkę, już nieżyjącą; Annę Zdanowską — kierowniczkę pracującą w latach 1949-1952; Bronisławę Woźną — nieżyjącą już kierowniczkę pracującą w latach 1952-1969; Stanisławę Bućko — kierowniczkę pracującą w latach 1964-1973; Małgorzatę Muchę — obecną dyrektorkę Biblioteki, pracującą od 1971 r., Magdalenę Woźną, Władysławę Jamróż, Wiktorię Figurę, Joannę Kołodziejczyk, Teresę Kaletę, Elżbietę Marszałik, Barbarę Kowalczyk oraz obecnych pracowników: Renatę Radiowską, Marię Radiowską, Marię Łabuz, Helenę Pazdur, Martę Pulit.

My, bibliotekarze czujemy się potrzebni w środowisku, w którym działamy, a najmilszymi tego dowodami są zdane matury, dyplomy wyższych uczelni, miłe spędzanie wolnego czasu naszych czytelników. A motto G. Morcinka „*W życiu miałem wielu przyjaciół i wielu nieprzyjaciół, lecz przyjacielem bez zdrady była mi zawsze książka*” — niech nam zawsze przyświeca.

Autorka jest dyrektorem
Miejskiej Biblioteki Publicznej
w Mszanie Dolnej

INFORMACJE ● KOMUNIKATY ● DONIESIENIA

Poseidzenie ZG Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

● W dniu 25.06.1998 r. odbyło się w Bibliotece Narodowej posiedzenie ZG SBP. W trakcie posiedzenia, przypadającego na koniec I-go półroczu, omówiono następujące problemy:

1. Informacja o działalności ZG w okresie styczeń–czerwiec 1998 (ref. Kol. Janina Jagielska).

2. Zamierzenia ZG wynikające z planu pracy, a szczególnie przygotowania do kolejnego Forum w 1998 r. (ref. Kol. Stanisław Czajka).

3. Działalność wydawnicza SBP w 1998 r. (ref. Kol. Mieczysław Szyszko i Janusz Nowicki).

4. Prace Biura ZG SBP i stan finansów — zamierzenia i możliwości (ref. Kol. Mieczysław Szyszko i gł. księgowa Biura ZG — Marta Pilańska).

5. Prezentacja medalu SBP „W DOWÓD UZNANIA”.

6. Prezentacja nowych odznak organizacyjnych oraz Honorowej Odznaki SBP.

7. Sprawy różne.

Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy

Zakończenie roku szkolnego w Pomaturalnym Studium Bibliotekarskim Zaocznym

● Pod koniec czerwca br. odbyły się w Warszawie i w 14 filiach uroczystości zakończenia roku szkolnego w Pomaturalnym Studium Bibliotekarskim Zaocznym (cykl nauczania IV i V).

W latach 1996-98 uczyło się w PSBZ ogółem 800 słuchaczy. Zajęcia szkolne odbywały się w 27 klasach — w Warszawie i w 14 filiach. W tym roku zakończył się IV cykl nauczania. Dyplomy ukończenia PSBZ otrzymało 229 absolwentów (w Warszawie i w 8 filiach), ze średnią oceną egzaminu dyplomowego — **4,07**. Dla porównania trochę statystyki: w 1996 r. naukę w PSBZ rozpoczęło 347 słuchaczy, a ukończyło w 1998 r. — 229 osób, co stanowi 66% ogólnej liczby. Dane te świadczą o wysokim poziomie nauczania, zainteresowaniu nauką i chęcią zdobycia przez słuchaczy zawodu. Od września 1998 r. na 3 semestrze naukę będzie kontynuowało 358 słuchaczy.

W Warszawie uroczystości związane z zakończeniem roku szkolnego miały miejsce w siedzibie CUKB w dn. 30 czerwca br. Najlepsi absolwenci klas warszawskich z oceną celującą: Hanna Smoczyńska, Krystyna Białkowska i Jakub Nowak otrzymali specjalne dyplomy i książki.

Mirosława Majewska

● Uroczystość rozdania dyplomów absolwentom PSBZ w Toruniu — Filii CUKB odbyła się w dniu 28.08.1998 r. Zarząd Okręgu SBP tradycyjnie ufundował nagrodę dla słuchaczki p. Danuty Czarneckiej — członka SBP, która uzyskała ocenę bardzo dobrą na dyplomie ukończenia PSBZ. Danuta Czarnecka pracuje w Filii Gminnej Biblioteki Publicznej w Niezwywiciu. Nagrodę wręczyła przewodnicząca ZO SBP Regina Sakrajda.

Regina Sakrajda

Nastolatki piszą opowiadania

● Pod egidą Wydawnictwa ASTRUM we Wrocławiu organizowany jest co roku konkurs pt. „Nastolatki – radości i smutki”, przeznaczony dla uczniów szkół średnich. Dotychczas odbyły się trzy edycje konkursu, a najciekawsze literacko prace zostały opublikowane w trzech kolejnych tomikach „Nastolatki piszą opowiadania. Prace konkursowe”. Wydawnictwo ASTRUM zachęca wszystkich młodych ludzi, próbujących swych sił

w pisaniu prozą do wzięcia udziału w następnych edycjach konkursu. Regulamin konkursu znajduje się wewnątrz każdej książeczki. Prace oznaczone pseudonimem należy wysłać pod adresem WYDAWNICTWO ASTRUM, 50-950 Wrocław, skr. poczt. 292 — w terminie do 30 kwietnia roku kolejnej edycji.

(J. Ch.)

**Ogólnopolski Konkurs Poetycki
„O laur Jabłoni '98”**

● To tytuł konkursu zorganizowanego przez Centrum Kultury Regionalnej w Grójcu. W tym roku w skład Komisji konkursu weszli: przewodniczący — Zdzisław Szela — profesor filologii polskiej oraz członkowie: Jerzy Górczański — redaktor miesięcznika „Literatura”, Ludwik Janion — redaktor Polskiego Radia (program II) i współpracownik dwutygodnika „Cogito”.

Po zapoznaniu się z treścią i walorami artystycznymi nadesłanych prac oraz regulaminem konkursu Komisja postanowiła przyznać 3 nagrody pieniężne oraz 10 wyróżnień.

Nagrody pieniężne (przyznane za zestawy wierszy):

I nagroda — godło „Jabłko” — Roman Honet, Krzeszowice, woj. m. krakowskie;

II nagroda — godło „Dantalian” — Mariusz Tenerowicz, Leżajsk, woj. rzeszowskie;

III nagroda — godło „Telegram” — Michał Piotrowski, Gdańsk.

Wyróżnienia:

godło „Pójdźka” — Gwidon Wasielewski, Gdańsk (za zestaw wierszy);

godło „Germanik” — Zbigniew Łenka, Warszawa (za wiersz „Kościół w Jeziórcie”);

godło „Piolun” — Andrzej Piotr Nowik, Sidra, woj. białostockie (za wiersz „...sobie dedykuję”);

godło „Muminek” — Agata Wypiór, Sosnowiec, woj. katowickie (za wiersz „...otwieram oczy”);

godło „Monogram” — Maciej Porzycki, Poznań (za wiersz „Pierwsza przymiarka”);

godło „Syriusz” — Lech Grala, Płock (za wiersz „Ślimak”);

godło „Mag” — Krzysztof Padowski, Maków Maz., woj. ostrołęckie (za wiersz „...pamiętasz dziadka”);

godło „Vektra” — Robert Grela, Płock (za wiersz „Słońce”);

godło „Arak” — Leon Staśkiewicz, Maksymilianowo, woj. bydgoskie (za wiersz „Jesienny wieczór”);

godło „Balladyna” — Katarzyna Ewa Zdaniowicz, Krupniki woj. białostockie (za wiersz „Kura domowa”).

Jacek Adamski

Edukacja europejska

● Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Zarząd Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Jeleniej Górze zaprosiły dyrektorów i kierowników publicznych bibliotek samorządowych województwa jeleniogórskiego na konferencję szkoleniową do Przesieki k. Karpacza w dniach 14-15.06.1998 r. nt. „Edukacja europejska. Nowe zadania bibliotek publicznych”. Ważniejsze wystąpienia: Joanna Skrzypkowska: *Biblioteki publiczne w społeczeństwie informacyjnym*; Andrzej Tyws: *Program edukacji europejskiej. Z doświadczeń Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Walbrzychu*, Anna Ogonowska: *Źródła informacji Unii Europejskiej*, Wolfgang Muschiol: *Koncern wydawniczy mediów Bertelsmanna i jego książki dla przyszłości. Zadania bibliotek publicznych w procesie transmisji wiedzy. Doświadczenia ze współpracy z bibliotekami publicznymi Saksonii i Brandenburgii*; Christian Leutemann: *Zadania bibliotek publicznych w społeczeństwie informacyjnym*; Haidrun Schulz: *Usługi informacyjne w praktyce. Na przykładzie Biblioteki im. Lessinga w Kamenz*. Dziękujemy za zaproszenie.

(J. Ch.)

Październikowe Forum SBP — „Ochrona i konserwacja zbiorów bibliotecznych”

● Wzorem lat ubiegłych Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich organizuje doroczne Forum SBP, któremu towarzyszyć będzie ogólnokrajowa konferencja nt.: „Ochrona i konserwacja zbiorów bibliotecznych”.

Przewiduje się, iż konferencja odbędzie się w dn. 15-17 października 1998 r., zaś miejscem obrad będzie Biblioteka Narodowa w Warszawie.

Organizatorzy Forum SBP i konferencji zaplanowali bogaty program z udziałem najlepszych specjalistów, reprezentujących renomowane ośrodki konserwacji i ochrony zbiorów. Uczestnicy konferencji zapoznają się także z bazą techniczno-konserwatorską Biblioteki Narodowej. Obradom towarzyszyć będą odpowiednie

ekspozycje, podporządkowane tematyce prezentowanych referatów.

SBP zaprasza zainteresowanych bibliotekarzy do uczestnictwa w Konferencji i Forum.

(J. Ch.)

Otrzymane czasopisma:

● „Bibliotekarz Radomski”: (1998 nr 1) — zawiera m.in.: Maria Kościńska-Wójtowicz: *Biblioteki w roku 1997*; Henryk Morawski: *O pochwałę księgi (laudacja na jubileusz Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Białobrzegach)*; Teresa Niewczas: *Jubileusz 50-lecia Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Iłży*; Wanda Karwicka: *Pięćdziesiąt lat biblioteki publicznej w Jedlni*; Danuta Tomczyk: *Idź w świat, książeczko*. Ponadto: *Wspomnienia o zasłużonych bibliotekarzach: Marii Chłopek, Władysławie Misiewicz i Wioletcie Szczodrej*; recenzje; komunikaty.

● „Przemyski Informator Kulturalny”: (1998 nr 1) — obejmuje m.in. artykuły dotyczące bibliotek: Halina Socha: *Z dziejów bibliotek jarosławskich*; Jan Bogusz: *Miejska Biblioteka Publiczna w Lubaczowie*; Halina Lotycz: *Dzieje przemorskiej biblioteki publicznej*, Halina Lotycz: *Kalendarium imprez — 1997*; Ewa Lis: *Premiera teatralna w bibliotece*.

● Warto odnotować kolejny, interesujący numer „Bibliotekarza Olsztyńskiego” (1997 nr 3/4), który w dziewięciu działach tematycznych prezentuje biblioteki-jubilatki: Miejską Bibliotekę Publiczną w Bartoszycach, Miejską Bibliotekę Publiczną w Szczytnie, zasłużoną, zasobną Bibliotekę „Hosianum” (tekst ks. Piotra Duksa) oraz prof. ks. Mariana Borzykowskiego „Z dziejów warmińskich bibliotek kościelnych”; Celine Kwiatek-Mack: *Biblioteka Badawczo-Oświatowo-Informacyjna Centrum Kobiecego w Berlinie*. W części metodycznej: zestawienia bibliograficzne na aktualne tematy, porady komputeryzacyjne, wydawnictwa, ciekawostki; ponadto kalendarium rocznic i kalendarium z życia bibliotek.

„SUNTUS”

**Firma Usługowo-Handlowa
w Gdańsku**

80-215 GDAŃSK
ul. Myczkowskiego 8/14
tel. (058) 345 65 44; 0601 65 92 04

Proponuje Państwu od dawna oczekiwane publikacje:

**A. SŁOWNIK HASEŁ WZORCOWYCH DLA BIBLIOTEK SZKOLNYCH
(DO WYKORZYSTYWANIA W SYSTEMIE KOMPUTEROWYM BIBLIOTEKA SZKOLNA - MOL)**

Elżbiety Sobiborowicz

W skład zestawu wchodzi dyskietka zawierająca hasła przedmiotowe do bezpośredniego wykorzystania w programie oraz książka z wydrukowanym słownikiem.

Ponad 2200 haseł, uwzględniających specyfikę księgozbiorów bibliotek, szkół ogólnokształcących, co ułatwi i przyspieszy wprowadzanie opisów książek, zwolni od poszukiwań symboli UKD (są wpisywane automatycznie podczas wyboru odpowiednich haseł) i pozwoli ujednoczyć opisy, co ma znaczenie przy eksporcie i imporcie danych.

B. PRAKTYCZNY PORADNIK KATALOGOWANIA wraz z przykładami

Elżbiety Sobiborowicz

Poradnik zawiera wzory różnorodnych opisów katalogowych książek, fragmentów książek i artykułów, uporządkowanych według kolejności stref opisu oraz wyjaśnienia rozwiązujące najczęstsze problemy pojawiające się podczas katalogowania szczególnie książek wielotomowych.

C. OPISY BIBLIOGRAFICZNE LEKTUR Z JĘZYKA POLSKIEGO (dla szkół podstawowych i średnich)

Elżbiety Sobiborowicz

Zamieszczono około 300 tytułów lektur. Każdy przykład posiada pełny opis bibliograficzny, hasła przedmiotowe, symbole UKD, a niektóre także adnotacje. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż autorka powyższych prac jest nauczycielem- bibliotekarzem z 26-letnią praktyką zawodową, prowadzącą szkolenia na kursach dla nauczycieli z całej Polski w zakresie katalogowania i obsługi komputerowej MOL oraz członkiem KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ do Spraw Reformy Systemu Bibliotek Szkolnych.

WYTNIJ — WYŚLIJ

**SUNTUS Firma Usługowo-Handlowa
80-215 Gdańsk, ul. Myczkowskiego 8/14
tel. (0-58) 345-65-44**

Dostawy realizowane będą w systemie za zaliczeniem pocztowym płatnym przez Zamawiającego przy odbiorze.

Koszty przesyłki pokrywa Wydawca.

„Suntus” oferuje Państwu pomoc dydaktyczną w nauczaniu języka polskiego:

D. „Mapę Topograficzną” do Trylogii H. Sienkiewicza w wersji czarno-białej

Na mapie Rzeczypospolitej XVII wieku naniesiono wydarzenia związane z trylogią a więc trasy pochodów bohaterów powieściowych: Kmicica, Zagłoby, Wołodyjowskiego, Skrzetuskiego oraz pochodów Kozaków i Tatarów pod wodzą Chmielnickiego oraz księcia Jeremiego Wiśniowieckiego. Mapa zawiera również szkic sytuacyjny obrazujący obronę Zbaraża, szkic twierdzy w Kamieniu Podolskim oraz powiększoną mapę Laudy i inne rysunki związane z epoką.

oraz E.

Wybrane propozycje rozkładu materiałów z historii w liceum ogólnokształcącym w układzie: dział, program, tematy lekcyjne, hasło programowe, ilość godzin dla wszystkich profili:

1. Rozkład materiału dla klasy I LO w wymiarze 2 godz. tygodniowo. Profil ogólny, matematyczno-fizyczny, biologiczno-chemiczny.
2. Rozkład materiału dla klasy I LO w wymiarze 1 godz. tygodniowo. Profil ogólny.
3. Rozkład materiału dla klasy II LO w wymiarze 2 godz. tygodniowo. Profil ogólny, matematyczno-fizyczny, biologiczno-chemiczny.
4. Rozkład materiału dla klasy III LO w wymiarze 2 godz. tygodniowo. Profil ogólny, matematyczno-fizyczny, biologiczno-chemiczny.
5. Rozkład materiału dla klasy IV LO w wymiarze 3 godz. tygodniowo. Profil ogólny, matematyczno-fizyczny, biologiczno-chemiczny w układzie 1 semestr lub 2 godz. tygodniowo w układzie I-II semestr.

Pieczęć firmowa szkoły/institucji lub nazwisko i imię
oraz adres z kodem osoby prywatnej w przypadku
zamówienia indywidualnego

miejsceowość, dnia .....

OFERTA CENOWA — ZAMÓWIENIE

1. Słownik haseł wzorcowych — książka z dyskietką	60 zł .....
Słownik haseł wzorcowych — książka	30 zł .....
Słownik haseł wzorcowy — dyskietka	30 zł .....
2. Praktyczny poradnik katalogowania — książka	20 zł .....
3. Opis bibliograficzny lektur z jęz. polskiego — książka	22 zł .....
4. Opis bibliograficzny lektur z jęz. polskiego — dyskietka	19 zł .....
5. Opis bibliograficzny lektur z jęz. polskiego — książka (wydruk wstępny — ograniczona ilość egzemplarzy)	18 zł .....
<hr/>	
Mapa trylogii — na papierze miękkim 70 cm × 60 cm	20 zł .....
— mapa laminowana 70 cm × 60 cm	25 zł .....
<hr/>	
Propozycje rozkładu materiałów z historii	16 zł .....

(D)ocień siłę informacji

PLANUJ SWOJE ZAKUPY!!!

Zapowiedzi Wydawnicze

Agencji Informacji Wydawniczych
opracowywane przez **CioK**

Pomogą Państwu uniknąć dramatycznych wyborów i racjonalnie zaplanować zakupy książek do biblioteki.

Stała informacja o kilkuset tytułach znajdujących się w planach wydawców pozwoli Państwu skompletować księgozbiór na miarę potrzeb i oczekiwań czytelników.

Hasła rzeczowe uporządkowane alfabetycznie oraz indeks wydawców zgłaszających tytuły ułatwiają korzystanie z zawartych informacji.

Zapowiedzi Wydawnicze możesz otrzymać w prenumeracie:

- rocznej 200,00 zł
- półrocznej 110,00 zł
- kwartalnej 60,00 zł
- w wersji drukowanej
- w wersji elektronicznej (na dyskietce + 22% VAT)

Zamówienia prosimy przesyłać pod adresem wydawcy i dystrybutora:

Agencja Informacji Wydawniczych I.P.S. Sp. z o.o.

00-664 Warszawa, ul. Noakowskiego 10/38

tel. (0-22) 625 49 55, fax 621 54 70

e-mail: journals@ips.com.pl

internet: <http://www.ips.com.pl>

aiw

Folia samoprzylepna do oprawy książek

Wymiary rolki (m x cm)	Cena rolki
25 x 24	66,43
25 x 26	69,47
25 x 28	74,03
25 x 30	77,89
25 x 35	91,98
25 x 40	104,27
25 x 45	115,19

Ceny brutto w PLN, nie zawierają kosztu przesyłki.
Inne wymiary oferujemy na zamówienie.

DANTEK

Systemy informacyjne

60-324 Poznań, ul. Marcelesińska 96

tel. (0-61) 861-87-67

fax (0-61) 861-88-31

E-mail: dantek@dantek.com.pl

BIBLIOTEKA SZKOLNA - MOL

JEDYNY KOMPUTEROWY PROGRAM BIBLIOTECZNY

**zalecany przez
Ministerstwo Edukacji Narodowej
dla bibliotek szkolnych**

**- w zestawie zalecanych środków
dydaktycznych nr 0140**

**WYKONANY SPECJALNIE
DLA BIBLIOTEK SZKOLNYCH**

**POSIADA WSZYSTKIE FUNKCJE
POTRZEBNE W BIBLIOTECE SZKOLNEJ**

**PONAD 1000 SZKÓŁ KORZYSTA
Z PROGRAMU**

MOL **SYSTEMY INFORMATYCZNE**

81-359 Gdynia, ul. Zygmunta Augusta 3-5-7
tel. (058) 661 15 83, 620 39 53
fax (058) 620 39 53

VULCAN

OPROGRAMOWANIE KOMPUTEROWE

51-657 Wrocław, ul. Kazimierska 15
tel. (071) 348 01 01, fax (071) 348 01 03

Drodzy Czytelnicy!

Już do nabycia nowa książka

„JĘZYK HASEŁ PRZEDMIOTOWYCH

KABA

Stan obecny i perspektywy rozwoju.”

Jest to pokłosie konferencji odbytej w Sopocie we wrześniu ub. roku. Warto kupić!

Tym tomem otwieramy **samodzielny** byt serii wydawniczej

Dotychczas wydane tytuły oznaczone symbolem tego sympatycznego zwierzaka ukazywały się w serii >>PROPOZYCJE I MATERIAŁY<< naszego Wydawnictwa.

Ukazały się:

- jako tom 10 — *Struktury danych bibliograficznych w zintegrowanych systemach bibliotecznych* (A. Paluszkiewicz),
- jako tom 12 — *Format USMARC rekordu bibliograficznego dla książki* (M. Lenartowicz, A. Paluszkiewicz),
- jako tom 13 — *Katalogowanie książek i wydawnictw ciągłych w formacie USMARC. Poradnik.* (M. Lenartowicz, A. Paluszkiewicz),
- jako tom 15 — *Format USMARC rekordu bibliograficznego dla druku muzycznego* (M. Burchard),
- jako tom 17 — *Kartoteka wzorcowa języka KABA. Stosowanie w katalogu przedmiotowym* (T. Głowacka).

Wszystkie w/w książki oferujemy Państwu nadal.

Zamówienia — również telefonicznie — prosimy kierować:

Dział Promocji i Kolportażu
ul. Hankiewicza 1, 02-103 Warszawa
tel.: (0-22) 822-43-45

lub

Wydawnictwo SBP ul. Konopczyńskiego 5/7, 00-953 Warszawa

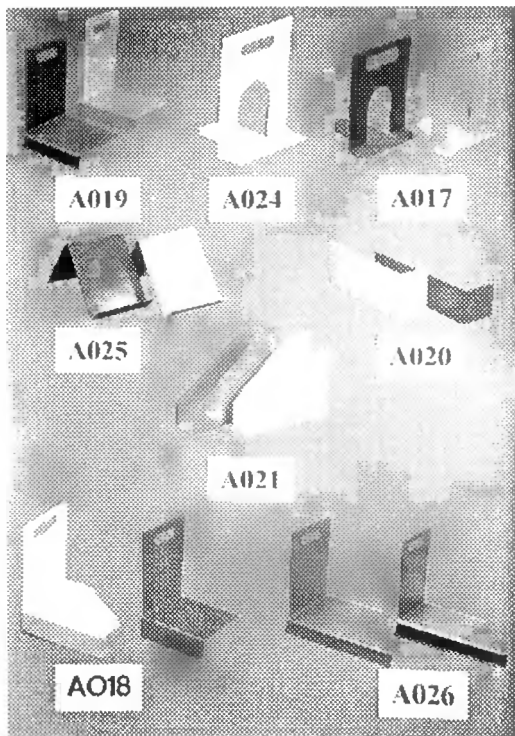
Zapraszamy, służymy Państwu informacją i radą.

Janusz NOWICKI
Dyrektor Wydawnictwa SBP

ZAKŁAD MECHANICZNY
ul. Katowicka nr 50
32-513 JAWORZNO
telefon 6155-879

Polecam szeroki wybór podpórek i rozdzielaczy do książek, sprawdzonych w setkach bibliotek na terenie całego kraju. Produkty malowane są w różnych kolorach, farbami proszkowymi. Przy większych zamówieniach udzielam rabatu do 10% ceny.

- A 017 — podpórka „zwykła - tradycyjna” — 5,00 zł
A 018 — podpórka z listwą do naklejania liter — 7,00 zł
A 019 — podpórka z szyną do wsuwania gotowych napisów (do 15 cm) — 8,50 zł
A 020 — rozdzielacz alfabetyczny do naklejania liter alfabetu (5x5 cm) — 4,00 zł
A 021 — rozdzielacz z czołem 20x5 cm do naklejania liter lub cyfr — 7,00 zł
A 024 — podpórka do księgozbioru ciężkiego (wysokość podpórki 20 cm) — 8,00 zł
A 025 — podpórka ekspozycyjna (do ekspozycji książek, dokumentów na wolnych półkach lub stolikach) — 7,00 zł
A 026 — podpórka z szyną długą do wsuwania gotowych napisów (do 25 cm) — 8,70 zł

Równocześnie informuję, że wykonuję także większe wersje podpórek A 018 oraz A 019, o wymiarach 24 cm (wysokość) na 14 cm (szerokość). Cena jednej sztuki 11 zł.

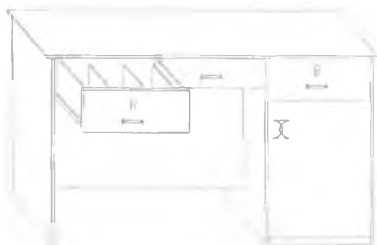
Sm
SoftMaster

SoftMaster

40-555 Katowice ul. Rolna 43
(032) 203-13-05, tel/fax (032) 202-33-95

Bezpośredni wykonawca
drewnianych mebli
bibliotecznych oferuje:

- ☞ Szafki katalogowe
- ☞ Lamy biblioteczne standardowe i z szufladami na prowadnicach
- ☞ Regały typowe i ekspozycyjne

*Producent uwzględnia
indywidualne życzenia
klienta w zakresie
wymiarów i kolorów mebli.*

1. Prenumerata pocztowa jest prowadzona na terenie całego kraju.
2. Przedpłaty na prenumeratę są przyjmowane we wszystkich urzędach pocztowych na terenie całego kraju oraz przez listonoszy (od osób niepełnosprawnych w miastach) od wszystkich mieszkańców wsi i małych miasteczek, gdzie dostęp do urzędu pocztowego jest utrudniony.
3. Ustalono następujące terminy przyjmowania przedpłat:
  - a. Urzędy pocztowe właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora oraz listonosze przyjmują przedpłaty w terminach:
    - do 30 listopada — odnośnie prenumeraty realizowanej od 1 stycznia następnego roku
    - do końca lutego — odnośnie prenumeraty realizowanej od 1 kwietnia
    - do 31 maja — odnośnie prenumeraty realizowanej od 1 lipca
    - do 31 sierpnia — odnośnie prenumeraty realizowanej od 1 października
  - b. Wszystkie urzędy pocztowe bez względu na miejsce zamieszkania (siedzibę) prenumeratora przyjmują przedpłaty do dnia 25 listopada, lutego, maja, sierpnia z uwzględnieniem okresów przedpłat podanych wyżej.
4. Wpłaty na prenumeratę są przyjmowane bez pobierania dodatkowych opłat, bez obowiązku wypełniania blankietów wpłat.
5. Prenumerata prasy obejmuje pełne okresy kalendarzowe bieżącego roku: kwartał, półrocze, trzy kwartały, rok.
6. Zaprenumerowane egzemplarze są doręczane do miejsca zamieszkania prenumeratora lub jego siedziby bez pobierania dodatkowych opłat.

REDAKTOR NACZELNY: Jadwiga Chruścińska
SEKRETARZ REDAKCJI: Małgorzata Grochocka

KOMITET REDAKCYJNY: Józef Lewicki (przewodniczący), Jadwiga Andrzejewska, Jan Burakowski, Marcin Drzewiecki, Andrzej Kempa, Krystyna Kuźmińska, Mirosława Majewska, Wojciech Szymanowski, Ryszard Turkiewicz

REDAKTOR TECHNICZNY: Jadwiga Krężlewicz

Wydawca: Wydawnictwo SBP. Dyrektor Janusz Nowicki. Adres: 00-335 Warszawa, ul. Konopczyńskiego 5/7.
Konto SBP: IV Oddział Banku Gdańskiego w Warszawie. Rach. nr 11601120-4040-132

Prenumeratę prowadzi „Ruch” S.A., urzędy pocztowe i doręczyciele w całym kraju oraz Dział Promocji i Kolportażu SBP 02-103 Warszawa-Ochota, ul. S. K. Hankiewicza 1, tel. 822-43-45. Tam też można nabyć numery bieżące i zaległe.
Skład i łamanie: Ewa Kossowska.

Przedsiębiorstwo Wielobranżowe **INTERMEBLE - KSIĄŻNICA**

Sp. z o.o.

40-203 Katowice Al. Rozdzieńskiego 188

☎ (032) 582-031 w 565

tel./fax (032) 581-146

Producent mebli bibliotecznych i szkolnych oferuje do sprzedaży

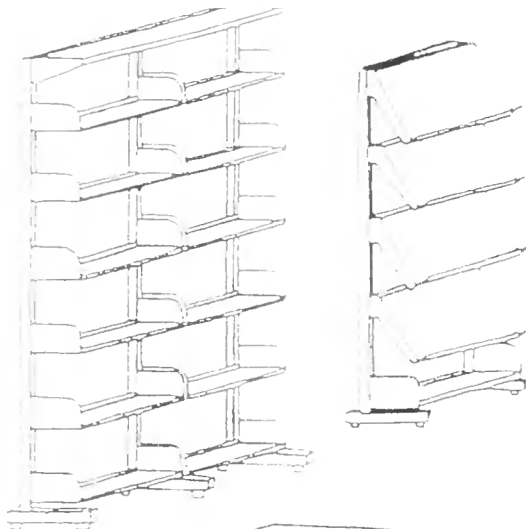
a) meble metalowe

- regały jednostronne i dwustronne
- regały ekspozycyjne
- regały magazynowe
- wózki biblioteczne

Wszystkie wyroby metalowe pokrywamy wysokogatunkowymi farbami proszkowymi

Do wyboru ponad 100 kolorów z palety RAL

Regały i wózki posiadają regulację odległości między półkami

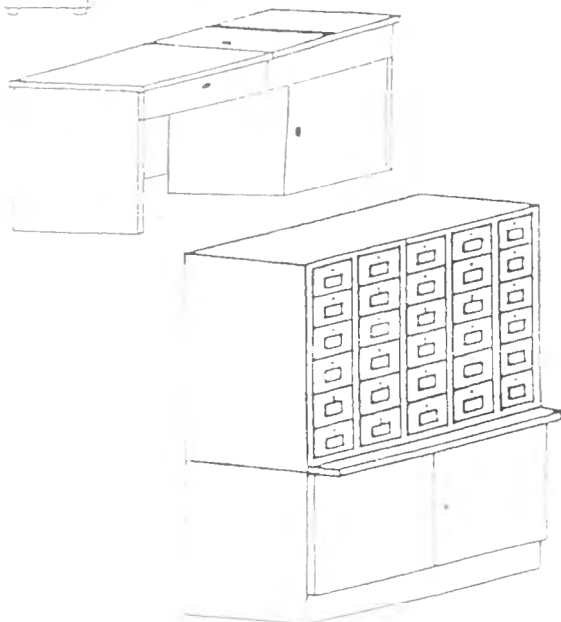

b) meble drewniane

- regały zwykłe
- regały ekspozycyjne
- stoliki pod dowolny wymiar i kształt blatu
- lamy biblioteczne
- szafki katalogowe

oraz inne meble wg zamówień

Do wyboru kilkanaście rodzajów oklein

c) metalowe akcesoria biblioteczne

- podpórki do książek
- rozdzielnice

W przypadku zainteresowania nasza oferta wykonujemy kompleksowe prace wyposażeniowe

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN

poleca:

Michał Masłowski

GEST, SYMBOL I RYTUAŁY POLSKIEGO TEATRU ROMANTYCZNEGO

Wyd. 1., ks. nauk., ark. wyd. 22, brosz. 14,3 × 20,5 cm

ISBN 83-01-12551-9

Stand. ok. 13, cena ok. 38 zł

Praca publikowana w dwusetną rocznicę urodzin Mickiewicza, zawiera nowatorskie spojrzenie na genezę dramatu i teatru romantycznego w Polsce. Wzbudzi z pewnością kontrowersje i polemiki z powodu antropologicznej analizy znaczeń trzech dramatów metafizycznych — *Dziadów*, *Kordiana* i *Nie-Boskiej komedii*. Podstawą interpretacji są pojęcia: symbolu i symbolicznego ład, herosa czyli bohatera kultowego i ideologii w sensie kulturowego obrazu. Autor, potwierdzając silnie obecność wzorców romantycznych w kulturze ostatniego półwiecza, co ukazują liczne ilustracje, sugeruje nowe możliwości odczytania modelu teatru romantycznego. Książka przeznaczona dla polonistów, krytyków i teoretyków literatury, studentów i wykładowców szkół teatralnych.

Henryk Markiewicz

POLSKIE TEORIE POWIEŚCI OD POCZĄTKÓW DO SCHYŁKU XX WIEKU

Wyd. 1., ks. pom., ark. wyd. 16, brosz., 14,3 × 20,5 cm

ISBN 83-01-12544-6

Stand. ok. 30, cena ok. 15 zł

Praca jest dopełnieniem wydanej w roku 1995 *Teorii powieści za granicą* o teorii dotyczące powieści od wieku XVII do schyłku XX stulecia. Książka daje rozległą wiedzę o przeobrażaniu się powieści — gatunku najbardziej wpływowego w naszej literaturze od ponad dwustu lat.

Jest to cenne kompendium wiedzy z teorii literatury — podręcznik przydatny w dydaktyce uniwersyteckiej.

Anna Duszak

TEKST, DYSKURS, KOMUNIKACJA MIĘDZYKULTUROWA

Wyd. 1., ks. pom., ark. wyd. 25, brosz., 16,5 × 24 cm

ISBN 83-01-12552-7

Stand. ok. 12, cena ok. 38 zł

Praca Anny Duszak to pierwsze na polskim rynku wydawniczym kompleksowe omówienie źródeł, ewolucji i perspektyw badań nad tekstem, za pomocą którego ludzie porozumiewają się ze sobą, oraz dyskursem, czyli uczestniczeniem w aktach komunikacji i kontaktach społecznych. Złożoność tego zjawiska wyraźnie widać w komunikacji międzyjęzykowej i międzykulturowej, kiedy to odmienne oczekiwania kontaktujących się osób mogą stać się przyczyną nieporozumień, uprzedzeń, a nawet konfliktów. Przywołana tu została bogata literatura przedmiotu z obszaru anglo- i niemieckojęzycznego. Ukazano także miejsce polskich norm tekstowych i kulturowych w kontekście komunikacji międzykulturowej.

Książka przeznaczona dla lingwistów, studentów językoznawstwa, filologii obcej, socjologii, filozofii, etnografii oraz pedagogiki.

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN

ul. Miodowa 10, 00-251 WARSZAWA

Dział Sprzedaży: tel. (0-22) 695-43-21, fax (0-22) 826-71-63

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN S.A.

Dział Dystrybucji Wysyłkowej i Prenumerat

00-251 WARSZAWA, ul. Miodowa 10

tel.: 080020145 (ogłoszenie bezpłatne w godz. 8-18)

Zapraszamy do naszych księgarń własnych i promocyjnych na terenie całego kraju, w których można kupić wszystkie publikacje naszego Wydawnictwa